БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 23 (4421).
28 ЯНВАРЬ, 1981 й.
ЧОРШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

● ГБСП Марказий Комитетининг аъзоси, ГДР ташқи ишлар министри О. Фишер Совет ҳукуматининг таклифига биноан 26 январь куни визит билан Москвага келди.

● 1981 йил 26 январь Москва вақти билан соат 18 дан 56 минут ўтганда «Прогресс-12» автомат юк транспорт кемаси «Салют-6» орбитал илмий станция билан туташтирилди. Бу станция уч йилдан кўпроқ вақтдан буён космосда учиб юрибди.

«Прогресс-12» кемаси станцияга агрегат бўлмаси томонидан туташтирилди. Бирлашган мотор установкаси учун ёқилғи ҳамда «Салют-6» станциясининг бундан буён ҳам ишлашини таъминлаш учун зарур бўлган бошқа материаллар орбитага чиқарилди.

СИФАТ БЕЛГИСИ БИЛАН

«Тошкент» мебель ишлаб чиқариш бирлашмаси давлат Сифат белгиси билан хонтахталарнинг беш хилини ишлаб чиқара бошлади. Бу ерда фахрли беш қиррали белги билан мебелларнинг янги туркумлари ҳам тайёрланмоқда. Юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажми 20,8 процентни ташкил этади.

Бирлашмада сифатли маҳсулотларни комплекс бошқариш системаси жорий қилинган бўлиб, бу айни пайтда катта самара бермоқда.

Пойтахтимизнинг бир куни

● Зафарларимиз—КПСС XXVI съездига

● «Ўроқ ва Болға» иттифоқига садоқат | ● Меҳнат қилган — элда азиз

ЯНГИ МАРРАЛАР САРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР МЕБЕЛЬ ВА ЁҒОЧСОЗЛИК САНОАТИ МИНИСТРЛИГИГА ҚАРАШЛИ «ТОШКЕНТ» МЕБЕЛЬ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ 1981 ЙИЛГИ

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Бирлашма меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг 1980 йил октябрь Пленуми қарорларини, ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумда сўзлаган нутқида баён этилган қоидалар ва хулосаларни жанговар ҳаракат программаси сифатида қабул қилиб, КПСС Марказий Комитетининг «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари» лойиҳасида ўртага қўйилган коммунистик қурилишнинг улуғвор планларини якдиллик билан маъқуллайдилар.

Бирлашма коллективи КПССнинг XXVI съезди, Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди шарафига бошланган умумхалқ мусобақасига актив қўшилиб, 1981 йил учун ўз зиммасига қуйидаги социалистик мажбуриятни олади:

ишлаб чиқариш ҳажми плани муддатидан олдин, 26 декабрда бажарилади ва йиллик топшириққа қўшимча равишда 550 минг сўмлик мебель ишлаб чиқарилади. Гарнитур ва йиғма мебель ишлаб чиқариш 50 процент, нақшлар солинган мебель ишлаб чиқариш умумий ишлаб чиқариш ҳажмининг учдан бир қисми миқдорида кўпайтирилади. КПСС XXVI съезди очиладиган кунгача пландан ташқари 100 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинади.

Ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифати мунтазам яхшиланиб, унинг тури кўпайтирилади. Давлат Сифат белгиси билан ишлаб чиқарилган мебеллар 32 процентга етказилади, яъни ўтган йилдагига нисбатан 11 процент кўп бўлади, икки хил янги маҳсулот ўзлаштирилади.

Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш асосида меҳнат унумдорлиги пландагига нисбатан 2 процент оширилади ва ишлаб чиқариш ҳажмининг бутун ўсишига меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришилади.

Мебель шчитларини силлиқлаб пардозлайдиган, зичлайдиган автомат линияси ва зичлаш станоги муддатидан илгари ўрнатилади. Бу эса бирлашмага бир йилда бир миллион сўмлик кўп маҳсулот ишлаб чиқариш имконини беради. Рационализаторлик таклифлари ва ихтироларини жорий этишдан камида 60 минг сўмлик иқтисодий самара олинади.

Ишнинг барча участкаларида юксак уюшқоқлик ва интизом, тежамкорлик режими таъминланади. Материал ва энергетика ресурсларидан фойдаланиш яхшиланади, 100 кубометр ёғоч-тахта ва 30 кубометр фанер, бир тонна нитромаҳсулот, 130 минг киловатт-соат электр энергия, 210 тонна шартли ёқилғи тежаб қолинади. Тежаб қолинган хом ашёдан, чиқитлардан 60 минг сўмлик кенг истеъмол моллари ва уй-рўзғор буюмлари ишлаб чиқарилади.

140 ўринли болалар боғчаси фойдаланишга топширилади, пионерлар лагеридаги ўринлар сони 320 тага кенгайтирилади, дам олиш зонасини ободонлаштириш ишлари тугалланади. Автомобиль корхонаси ходимлари учун дам олиш хоналари, бирлашма коллективининг меҳнат шуҳрати музейи ташкил этилади. Тошкент бирлашмаси коллективи республиканинг барча мебелсозларини ўн биринчи беш йиллик биринчи йили планларини муддатидан илгари бажариш, мебель ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва унинг сифатини яхшилаш учун социалистик мусобақани кенг авж олдиришга чақиради.

Ушбу социалистик мажбуриятлар «Тошкент» мебель ишлаб чиқариш бирлашмаси меҳнат коллективларининг йиғилишларида муҳокама этилиб, қабул қилинган.

Александр Иванов «Компрессор» заводи 12-цехининг ёш ишчиларидан бири. У моҳир токарь, илғор комсомол-ёшлар бригадасининг аъзоси. Жонажон партиямизнинг бўлажак анжумани шарафига зарбдор вахтада туриб меҳнат қилаётган бригада коллективи катта ютуқларни қўлга киритмоқда. Бунда смена топшириқларини 120—130 процент адо этиш билан бирга юқори сифатли деталлар тайёрлаётган А. Ивановнинг ҳам муносиб ҳиссаси бор.

СУРАТДА: моҳир токарь Александр Иванов.

М. Нуриддинов фотоси.

ЮКЛАР МАНЗИЛГА ЕТКАЗИЛАДИ

Собир Раҳимов районидаги 127-автомобиль корхонасида юк оборотини оширишга муҳим эътибор бериб келинмоқда. Пландаги юклар ўз вақтида ташиб олинмоқда, машиналарнинг бекор туриб қолиш сингари ҳоллари сира рўй бермаётир. Шу сабабли биринчи кварталнинг дастлабки ойида юк обороти топшириқдан 13,8 процент ошди. Белгиланган юкларни манзилга етказиб беришда эса янги маркадаги машиналар қўл келмоқда. Корхона «КамАЗ» маркали 8—12 тонна юк кўтарадиган машиналардан яқинда 10 тасини олган эди.

БУГУН

корхона ана шу маркадаги машиналардан яна 15 тасини қабул қилиб олди.

— Натижада, — дейди автобаза директори М. Рустамов, — кунлик юк ташишимиз одатдагидан 15 процентга кўпаяди.

ЭСПЕРАНТОЧИЛАР СЛЁТИ

БУГУН

Охунбобоев номидаги шаҳар маданият уйида эсперанточилар клуби очилиши муносабати билан Ўзбекистон эсперанточиларининг учинчи слёти бўлиб ўтди. Слётда республикамизнинг Самарқанд, Бухоро, Жиззах, Андижон, Фарғона каби қатор областларидан вакиллар иштирок этишди.

Слётда сўзга чиққанлар мазкур клубнинг аҳамияти, ёшларни интернационал руҳда тарбиялашдаги роли ҳақида гапирдилар.

● *КПСС XXVI съезди делегатлари*

ИФТИХОР

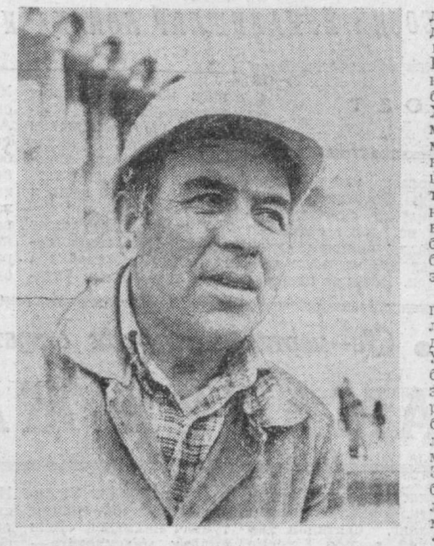

Область партия комитетининг мажлислар зали. Минбардаги нотиқ партиямизнинг навбатдаги съездига делегат қилиб кўрсатилган номзодларни бирма-бир эълон қилмоқда. Ҳамма қатори оддий қурувчи Ҳамид ака Қорабоевнинг ҳам номи эълон қилинганда, залда қарсаклар янгради.

Конференция тугаши билан залда ўтирган ҳамкасблари чеҳраси қуёш нурида тобланган, елкадор, забардаст қурувчини қуршаб олишди. Улардан бири «Висотстрой» трести 17-қурилиш бошқармасининг бригада бошлиғи Мухтор Ҳабибуллаев эди.

— Ҳамид ака, — деди у, —буюк съездга делегатлигингиз муборак бўлсин! Парвозни яна баланд олаверинг!

Ҳамид ака қурувчи касбдошларининг сўзларини самимийлик билан қабул қилар экан, улар билан биргалашиб, залдан чиқиб бораётганда хаёлида «Партия съезди делегати», деган сўз беихтиёр қайта-қайта такрорланар, бу сўзнинг юксак масъулиятини дилдан ҳис этар, бундан буён бригадада амалга оширилиши лозим бўлган ишларнинг умумий манзараси кўз олдига келарди. Ҳаётида юз берган энг қувончли дамлар хаёлидан ўта бошлади.

Бундай ҳаяжонли дамлар Ҳамид Қорабоевнинг ҳаётида кўп бор юз берган. 1942 йил. Мамлакатда Улуғ Ватан уруши шиддатли бораётган дамлар. Ўша кезларда ёш Ҳамид ўзига ўхшаш ўспирин йигитлар билан Тошкентдан Магнитогорск шаҳрига йўл олган эди. У ерга бориб, ФЗУ (фабрика-завод билим юрти) даргоҳига қадам қўйганида ҳам болаларга хос туйғу билан илк бор қувонган эди. Бу билим ўчоғида қурувчилик касбини эгаллагач, бел боғлаб ишга тушди. Дастлаб ўйлаганидек, тез орада қурувчи бўлиб кета олмади. Бунинг учун маҳоратни эгаллаш, тажриба тўплаш, хуллас меҳнатда тобланиши керак эди. Олдинига роса чарчади, толиқди. Секин-аста қурилиш майдонида тобланиш унда ғайрат ва ишга муҳаббат туйғуларини уйғотди.

Ҳамид ака Магнитогорскдан қурилишда чиниққан, қўлидан дурустгина иш келадиган, бинокорлик сирларини яхши эгаллаган мутахассис бўлиб Тошкентга қайтди. Ўша кезларда Тошкентда янги уй-жой массивларни қуришга қизғин киришилган эди.

Ўтган йили Ҳамид ака ўз бригадаси йигитлари билан Чилонзорда яшайдиган танишининг тўйига бориб қолди. Ўшанда катта даврада, турли кишилар орасида ўтиришга тўғри келди. Гап-дан-гап чиқиб, меҳмонлар Чилонзордаги ана шу 1 ва 2-кварталларнинг уйлари анча яхши қурилганлиги ҳақида ўзаро гаплашиб қолишди. Шу пайт даврадагилардан бири «Ана шу уйларни қурганлардан бири рўпарангизда ўтирибди» деб қолди. Меҳмонлар «шундайми», деб унга ҳавас билан қараб қўйишди. Қурувчи қалбини бир лаҳза ифтихор туйғулари қамраб олди.

1953 йилдан бошлаб Чилонзор массивида катта қурилишлар бошланганда, Ҳ. Қорабоев ўз бригадаси билан ўша ерда меҳнат қилди. Атрофда ўнлаб ғиштин уйлар қад кўтариб, унга одамлар кўчиб кираётганида ёш йигит Магнитогорск шаҳрида олган сабоғидан, қўлидан росмана иш келадиган бўлиб қолганлигидан яна бир бор ҳаяжонланган, қувонган эди.

60-йилларда Тошкентда қурилиш ишлари яна авж олиб кетди. Узбекистон кўчасида республика Компартияси Марказий Комитетининг янги биносини қуриш ишлари бошланди. Бу орада Ҳ. Қорабоев ҳозирги марказий универсал магазини қурилишида қатнашди, область ва шаҳар партия комитетлари маъмурий биноси, Министрлар Совети, Матбуот уйи ва бир қанча катта-катта биноларни бунёд этишга улуш қўшди.

Ҳамид аканинг бригадасини чинакам малака ошириш мактаби, деб аташ мумкин. Унинг қўлида ўзи каби тобланган йигитлар эндиликда мустақил равишда бригадаларни бошқаришяпти. Шулардан бири Владимир Павленкодир. Эмир Усеинов эса шу бошқармада прораблик қилаяпти. Владимир Сухаставский ҳам «Главташкентст р о й» системасида бригадирлик лавозимини яхшигина уддаламоқда. Отта Киршенман эса техникумни битириб бригаданинг асосий таянчларидан бири бўлиб қолди. Убайдулла Раҳимов, Анис Аҳмедов, Геннадий Кашеев, Геннадий Кистерман ва бошқаларнинг виждонан меҳнат қилиши натижасида бригада коллективи ўнинчи беш йиллик топшириғини муддатидан тўрт ой илгари бажарди.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамид Қорабоев бригадаси шаҳримизнинг фахри ва замонавий меъморчиликнинг ноёб ансамбли — «Халқлар дўстлиги» саройини бунёд этишда қатнашди. Бригада иншоотнинг таянч темир «қовурға»ларини монтаж қилди. Қисқа вақт ичида бригада азаматлари 500 минг сўмликдан кўпроқ бунёдкорлик ишларини амалга оширишди. Эндиликда улар киноконцерт зали ёнида рангли-музикали фонтан қуришмоқда.

— Бу фонтан ўз номи билан ягона, — дейди Ҳ. Қорабоев, — фақат Москва, Ереванда ана шундай жозибадор фавволалар ишлаб турибди. Шаҳар архитектурасига ўзига хос гўзаллик бағишлайдиган бу фавворанинг ҳар томони юз метрдан бўлиб, унинг минглаб митти жўмракларидан сув отилиб туради. Биз бу объектни белгиланган муддатда фойдаланишга топширамиз.

Шу кунларда бригада коллективи суръатга-суръат қўшиб, меҳнат қилмоқда. Чунки бригада бошлиғи келгуси ойда Ватанимиз пойтахти Москвада мамлакат коммунистларининг энг олий даврасида қатнашади. Бундай юксак шараф бригаданинг ҳар бир аъзоси зиммасига катта масъулият юклайди.

А. ПУЛАТОВ, М. АБДУЛЛАЕВ.

ИШЧИ-МУХБИРЛАР ПОСТИ ХАБАР БЕРАДИ

ҚИШЛОҚҚА —САМАРАЛИ ТЕХНИКА

Бу йил Ўзбекистонда қиш илиқ келди. Январь ойида қуёш чарақлаб турган кунлар кўп бўлди. Лекин чинакам кўклам бўлишига ҳали бир ойдан ортиқ вақт бор. Бу деҳқон учун унча катта муддат эмас. Пахтакорлар сеялка тиркалган тракторлар бепоён далаларда наъра тортиб, тупроққа чигит қадайдиган кунларни орзиқиб кутишяпти, унга ҳозирдан тайёргарлик кўришяпти.

Деҳқон мўл ҳосил орзусида яшаяпти. Аммо баҳор ҳар томонлама шай бўлиб кутиб олингандагина, экиш-тикиш техникаси олдиндан тахт қилиб қўйилгандагина мўл ҳосилга мустаҳкам замин яратиш мумкин.

Экиш-тикишга тайёргарлик кетаётган бугунги кунда «Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг машинасозлари пахтакорларнинг асосий ёрдамчиларидир. Айнан шу ерда пахта сеялкалари тайёрланади.

Сўнгги вақтларда бу машиналарда анча ўзгаришлар қилинди. Сеялкачилар далада судраб юрадиган, чигитни уялаб экканда зарур бўладиган ўлчов сими ўрнини гидравлик маркерлар эгаллади. Уни кўтариш ва туширишни тракторчи кабинада ўтириб амалга оширади. Махсус аппарат чигитни аниқ оралиқда тушишини назорат қилади.

Экиш пайтида бир пайтнинг ўзида тупроққа ўғит солиш, эгат олиб кетиш ва чигит экилган жойга ёввойи ўтларга қарши гербицид суюқлиги сочиб кетиш мумкин. Бу барча ишларни бажариш учун сеялка билан бирга турли хил мосламалардан фойдаланилади. Шулардан бири тупроққа гербицид сочадиган мослама ҳам «Узбексельмаш»да тайёрланади.

Техника тобора такомиллашиб боряпти. Цехларда экиш агрегатлари, узеллар ва деталлар ишлаб чиқариш планини бажариш учун мусобақа қандай авж олмоқда? Ишлаб чиқариш графиклари аниқ бажариляптими? Корхонада экиш-тикиш мавсумига ташкил этилган ишчи мухбирлар постининг биринчи хабари бугун мана шу мавзуга бағишланади.

КЎКЛАМГИ ЭКИШГА ҲОЗИРДАН ТАРАДДУД КЎРАЙЛИК

«Узбексельмаш»ликлар КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳасидаги қишлоқ хўжалик маҳсулотларини кўпайтириш бўйича кўрсатмаларга амалий иш билан жавоб бериб, шу кунларда бутун куч ва имкониятларини ишга солиб меҳнат қилмоқдалар. Цехларда йиғилишлар бўлиб ўтди. Уларда ишчилар бу йил учун социалистик мажбуриятлар қабул қилиб, экиш-тикиш мавсумида ўзларининг иштирокларига алоҳида урғу бердилар.

4-механика йиғув цехи бошлиғи Т. Зокиров шундай деди:

— Биз умумий мажлис ўтказдик. Унда коллектив экиш-тикиш мавсумига оширилган мажбурият қабул қилди. План бўйича цех биринчи кварталда 2300 сеялка ишлаб чиқариши лозим. Буюртмачиларга қўшимча 100 та сеялка жўнатишга қарор қилдик. Бунинг учун барча имкониятлар бор. Коллектив уч ой мобайнида эҳтиёт қисмлар тайёрлаш бўйича ярим йиллик топшириқни бажариш мажбуриятини олди.

«Сельхозтехника»нинг район ва область бўлимлари эҳтиёт қисмларини худди машиналарни кутгандай орзиқиб кутишяпти. Чунки ҳамма жойда мавжуд қишлоқ хўжалик техникасини ремонтдан чиқаришга, уни далага олиб чиқишга тайёргарлик кўриляпти. КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳаси Ўзбекистонда ўн биринчи беш йилликда ҳар йили камида 5 миллион 900 минг тонна пахта тайёрлашни кўзда тутади. Бу осон вазифа эмас. Шунинг учун колхоз ва совхозларни экиш-тикиш техникаси билан таъминлаш бош роль ўйнайди.

Ўтган беш йилликда «Узбексельмаш»ликлар хўжаликларга 45 минг-дан ортиқ сеялка жўнатдилар. Агар уларнинг ҳаммаси бир пайтнинг ўзида далага чиқарилса, фақат бир соатнинг ўзида 72 минг гектар майдонга чигит экиш мумкин.

Қишлоққа техника етказиб берувчи машинасозлар олдида катта вазифалар турибди. Фақат 1981 йилнинг ўзида 9200 агрегат (социалистик мажбуриятлар бўйича яна 100 та агрегат) бериш планлаштириля п т и.

4-цех партия ташкилоти секретари, фрезерчи У. Шербоев бирлашмада ўтган йил якуни ва КПСС Марказий Комитети октябрь (1980 йил) Пленуми қарорлари асосида коллективнинг 1981 йилдаги вазифаларига бағишланган партия-хўжалик активида нутқ сўзлаб, шундай деди:

— Цехда хўжалик механизмини такомиллаштириш, меҳнат сифати ҳамда самардорлигини ошириш бўйича амалга оширилаётган кўп қиррали ишда участка коллективлари ва айрим ишчилар ўртасидаги социалистик мусобақани такомиллаштиришга муҳим аҳамият бериляпти. Мусобақанинг анъанавий формаларидан ташқари, бизда коллектив олдида турган маълум вазифаларни ҳал этишга қаратилган меҳнат беллашувини ташкил этиш тажрибаси ҳам бор. Ҳозир биз КПСС XXVI съезди шарафига мусобақа ташкил этганмиз. Мақсадимиз экиш мавсуми топшириқларини муваффақиятли адо этишдан иборат.

Партия ва жамоат ташкилотлари мусобақанинг ошкоралигини ошириш, илғорлар тажрибасини кенг ёйиш бўйича кўп иш қилишяпти. Шу мақсадда деворий газеталардан кенг фойдаланиляпти. Мусобақада электр-пайвандчи В. Сисунов, слесарь-йиғувчилар В. Меркулов, И. Нурмуҳамедов, токарь В. Добронин ва бошқалар юксак меҳнат намуналарини кўрсатишяпти.

4-механика-йиғув цехининг ишчилари сингари чигит экиш пайтида тупроққа гербицид сочадиган мослама ишлаб чиқариш билан банд бўлган 10-цех коллективи ҳам юксак мажбуриятлар қабул қилди. Ҳозир бу ерда янги «ПХГ-4» маркали агрегат тайёрланяпти. Бу илгари ишлаб чиқарилган «ПХГС-2,4» маркали агрегатдан анча унумли.

Бироқ, ҳозир колхоз ва совхозларда «ПХГС-2,4» агрегатлари кўп, улар ремонттталаб, шунинг учун ҳам цехда биринчи кварталда шу машиналар учун ярим йиллик план ҳажмида эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқариб, жўнатишга қарор қилишди. Механика участкасининг В. Завада бошлиқ бригадаси, токарлар Э. Шошина, слесар-йиғувчилар А. Султонов ва бошқалар смена топшириқларини 120 — 130 процент адо этишяпти. Баҳор яқинлашяпти. Ҳар куни «Узбексельмаш»нинг тайёр маҳсулотлар майдонидан турли адресларга темир йўл бўйлаб қишлоқ хўжалиги машиналари юбориляпти. Қозоғистон Қирғизистон, Озарбайжон, Қорақалпоғистон АССР ва Ўзбекистоннинг бир қатор областларига сеялка етказиб бериш бўйича январь ойи топшириғи муддатидан анча аввал бажарилди.

Экиш мавсуми яқинлашяпти. «Узбексельмаш»ликлар ҳам механизаторларни зарур техника билан таъминлаш учун меҳнат суръатини оширишяпти.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» МУХБИРЛАР ПОСТИ — «УЗБЕКСЕЛ Ь М А Ш»НИНГ КЎП НУСХАЛИ «ФРУНЗЕВЕЦ» ГАЗЕТАСИ РЕДАКЦИЯСИ.

ВЦСПС НАШРИЁТИ РЕЖАЛАРИ

БУГУН

тўқимачилар маданият саройида ВЦСПСнинг касаба союзлар нашриёти раҳбар ходимлари билан енгил саноат ходимларининг учрашуви бўлиб ўтди. Китобхонлар конференциясига айланган бу маросимда москвалик меҳмонлар нашриёт коллективининг олиб бораётган ишлари ҳақида гапириб бердилар.

Москвалик меҳмонлар бир неча кундан буён шаҳримизда меҳмон бўлиб туришибди. Улар турли корхоналарда бораётган жўшқин меҳнат палласи, бригадалар, участкалар, цехлар, корхоналар бўйича ўтказилаётган социалистик мусобақанинг порлоқ самараси билан танишмоқдалар. Нашриётчилар республикамизнинг бир қатор областларида ҳам бўладилар. Меҳмонлар орасида «Профиздат» нашриёти бош редактори ўринбосари А. Н. Гордейчук, редакциялар мудирлари А. И. Малахов, В. Е. Вучетич бор. Улар мухбиримиз билан суҳбатда нашриётнинг олиб бораётган ишлари ҳақида қуйидагиларни ҳикоя қилиб беришди:

— ВЦСПСнинг касаба союзлар фаолиятини атрофлича ёритувчи нашриёт коллективи йил сайин китоб нашр этиш ишларини ривожлантириб бормоқда. Нашриёт ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йилида ҳаммаси бўлиб 300 номда китоб нашр этади. Бу китобларнинг умумий нусхаси 30 миллиондан ошади. Бундан ташқари «Касаба союз активисти» кутубхонаси сериясида ҳар йили 24 та сон чиқариб туради. Ана шу серияда серқуёш Ўзбекистоннинг машҳур механизатори, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турсуной Охунова мунтазам қатнашиб, республикада пахта етиштиришни асосан механизациялаш ҳақида ўзининг қимматли тажрибалари билан ўртоқлашган. Тошкент область касаба союзлари Советининг раиси А. В. Браилов ҳам бизнинг актив муаллифларимиз д а н ҳисобланади.

Нашриёт коллективи шу йил «Натижаларнинг асосий ниҳояси» деган тўпламни нашрга тайёрламоқда. Унда Тошкент область қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союз комитетининг раиси Т. Р. Ражабов иш тажрибалари билан ўртоқлашади.

Ўзбек китобхонларига маълумки, биз ўзбек адибларидан Раҳмат Файзийнинг «Ҳазрати инсон», Мирмуҳсиннинг «Дегрез ўғли» романларини нашр этганмиз. Бу иккала роман ВЦСПС ва СССР Ёзувчилар союзи ҳамкорликда ўтказадиган Бутуниттифоқ энг яхши бадиий проза асарлари конкурсида ғолиб чиққан. Шу нарсани мамнунлик билан маълум қилиш мумкинки, иккала муаллиф шу ойнинг охирида Москвада Бутуниттифоқ конкурси жюриси томонидан мукофотларни тантанали топшириш маросимига таклиф этилган. Бу маросим Союзлар уйининг колонна залида ўтказилади.

Бундан бир неча йил олдин нашриётимиз Георгий Свиридовнинг Ўзбекистонда яшаб меҳнат қилган боксчи Сидней Жаксон ҳақида ҳикоя қилувчи қиссасини ҳам нашр этган эди. Келгуси йил ижодий планида ёзувчи Л. Глебованинг «Мангуликка дахлдор» қиссасини нашр этиш ниятидамиз. Бу китоб «Ҳазарбоғ» совхозининг дала миришкорлари ҳақида ҳикоя қилади.

телетайп лентасидан

◆ КОБУЛ. АДР халқ қуролли кучлари партия активлари билан биргаликда Афғонистон жанубидаги Ғилмонд вилоятида аксилинқилобчи шайкани тор-мор қилдилар. Аҳолини террор қилган ва талаш билан шуғулланган бу шайка инглиз қуроли билан қуролланган эди. Босмачилардан тортиб олинган ҳужжатлар уларнинг чет элларда жойлашиб олган аксилинқилобчилар бошлиқлари билан алоқада эканлигидан далолат беради.

***

Медицина ўқув юртларини битириб чиққан 300 дан кўпроқ шифокор Афғонистон Демократик Республикаси медицина ходимлари сафига қўшилди. Улар мамлакат поликлиникаларида, касалхоналарида, медицина пунктларида ишлайдилар.

АДР соғлиқни сақлаш министри Муҳаммад Иброҳим Азим битирувчиларга дипломлар топшириш маросимида нутқ сўзлаб, уларни меҳнаткашлар соғлигини сақлаш соҳасида апрель революциясининг мақсадларини амалга ошириш учун бутун кучларини ишга солишга даъват этди.

◆ ИСЛОМОБОД. «Пакистан таймс» газетасининг хабар беришича, Покистон маъмурлари жамоат транспортида қатнаш ҳақини қарийб 20 процент кўпайтириш тўғрисида қарор қабул қилдилар.

◆ АНҚАРА. Кейинги йилларда ичимлик сувни экспорт қилиш Туркия учун валюта тушумларининг муҳим манбаи бўлиб қолди. Шишаларга қуйилган сув бу ердан Яқин Шарқдаги «сувга ташна» бешта мамлакатга, аввало Саудия Арабистони ва Қувайтга ташиб кетилмоқда.

Ҳозирги вақтда Туркиядаги фирмалар ичимлик сувни шиша идишларда чет мамлакатларга ташиш қимматга тушаяпти, деган хулосага келдилар. Мутахассислар Туркия билан чет эллардаги буюртмачилар ўртасида водопровод қуриш лойиҳасини кўриб чиқиш билан шуғулланмоқдалар.

◆ ДАМАШҚ. Инглиз тилидаги кундалик «Сирия таймс» газетасининг биринчи сони босмадан чиқди. Газетада халқаро ахборотлар билан бир қаторда мамлакатнинг турли районларидан олинган хабарлар эълон қилинади, бунда маданият, адабиёт, туризм янгиликларига катта эътибор берилади.

«Сирия таймс» газетасининг бош мақоласида бундай дейилади: газета фаластинлик араб халқининг манфаатларини ҳимоя қилмоқ учун кўп куч-ғайрат сарфлайди, арабларнинг Яқин Шарқда одилона ва мустаҳкам тинчлик учун олиб бораётган курашининг ҳаққоний манзарасини акс эттиришга ҳаракат қилади

(ТАСС).

XXVI

Партия режалари — халқ режалари

АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАР ЛОЙИҲАСИ — УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИДА

Саноат

• Сўз — партия ташкилоти секретарларига

АМАЛИЙ ЖАВОБ

«СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари тўғрисида» КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳасини бутун корхонамиз коллективи зўр қизиқиш билан ўрганмоқда. Унинг ҳар бир бўлими ва ҳар бир сатрида биз, совет кишилари моддий ва маданий фаровонлигини янада ошириш, мамлакатимиз қудратига қудрат қўшиш режалари ёрқин белгилаб берилган. Лойиҳада шундай дейилади: **Ҳар бир ишлаб чиқариш участкасида ташаббускорлик, ишчанлик, ишлаб чиқаришни ўстириш резервлари ва имкониятларини ижодий қидириш ҳар томонлама ривожлантирилсин, юксак уюшқоқлик ва ижрочилик интизоми таъминлансин».**

Ҳақиқатан ҳам ҳар бир ишлаб чиқариш участкасида ташаббускорлик, ижодий изланиш бўлсагина, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини янада ошириш учун кенг имкониятлар очилади. Бизнинг цехимиз коллективи ана шунга интилмоқда. Ўзингиз ўйланг, пахтадан ҳар йили рекорд ҳосил етиштираётган, деҳқончиликнинг бошқа экинларидан ҳам мўл-кўл ҳосил олаётган қишлоқ хўжалик ходимлари бизнинг серунум машиналаримизга қанчалик кўз тикиб туришибди! Ана шу мўл ҳосил учун курашга биз ҳам дахлдор эканимизни бирон дақиқа ҳам унутмаймиз-да.

Ўнинчи беш йилликда корхонамизда янги ишлаб чиқариш қувватлари ишга тушди. Қишлоқ хўжалик ходимларига янада кўпроқ унумли трактор ва прицеплар тайёрлаб бериш имкони туғилди.

Бизнинг 19-цехимиз коллективи лойиҳа муҳокамаси жараёнида янги ташаббусни ўртага ташладилар. Ўн биринчи беш йилликнинг тўнғич йилидаёқ «Беш йиллик маҳсулотига — шахсий сифат тамғаси» шиори остида ёшларимиз бошлаб берган ташаббус тобора кенг қулоч ёйяпти. Шу кунларда цех ишчиларининг кўпчилиги янги беш йилликда ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажариш учун барча резервларни ишга солмоқдалар.

КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳасига жавобан айниқса, А. Шпилёв, Э. Ким сингари ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадалар ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини тобора оширишга эришишяпти. Смена топшириқларини муттасил ошириб бажараётган И. Ниёзов, А. Аҳмедов сингари ишлаб чиқариш илғорлари эса бошқаларга касб сирларини бажонидил ўргатишяпти.

Асосий йўналишлар лойиҳасида трактор ва қишлоқ хўжалик техникасини янада такомиллаштиришга, юксак унумли техника воситаларини кўплаб ишлаб чиқаришга алоҳида эътибор берилгани бежиз эмас. Масалан, лойиҳада: **«Трактор ва қишлоқ хўжалиги машинасозлигида «К-700», «Т-150» ва бошқа типдаги кучли тракторлар, шунингдек, уларга қўшиб ишлатиладиган машина ва қуролларнинг бутун комплексини ишлаб чиқаришни янада ўстириш таъминлансин»** деган сўзлар бизнинг заводимиз ва цехимиз ишчиларига ҳам тўла тааллуқлидир.

Цех партия ташкилоти коммунистик меҳнат зарбдорлари сафини тобора кенгайтириш, пайдо бўлаётган ҳар бир ташаббусни ўз вақтида илғаб олиш ва кенг ёйишга катта эътибор беряпти. Ана шу мақсадда социалистик мусобақани, оммавий-сиёсий ишларни кучайтиришга муҳим аҳамият бериляпти.

Ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йили яхши суръатлар билан бошланди. Кунлик топшириқлар доимо ошириб адо этиляпти. Иш маромини ана шундай олиб бориш партия ташкилотининг асосий вазифаларидан бири ҳисобланади.

Ю. ПАНОВ,
Тошкент трактор заводи цех партия ташкилотининг секретари.

Тошкентдаги бадиий буюмлар фабрикаси меҳнат аҳли шаҳримиздаги барча коллективлар қатори КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳасини қизғин муҳокама қилмоқда. Бу муҳим ҳужжат муҳокамасида сиз суратда кўриб турган пешқадам ишчилар Саида Исломова ва Марғуба Раҳимовалар ҳам актив иштирок этишяпти.

И. Глауберзон фотоси.

• Элга хизмат — олий ҳиммат

ИБРАТ ОЛСА АРЗИЙДИ

Ҳадемай, ташкил топган кунининг 40 йиллигини нишонлайдиган Октябрь район ошхоналар тресты коллективи самарали ютуқларга эришяпти. Трест азаматлари яқинда республика министрликлари ва идораларининг ёрдамчи қишлоқ хўжаликларини ривожлантириш юзасидан 1980 йил тўртинчи кварталдаги социалистик мусобақа якунларига кўра Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини олишга сазовор бўлдилар.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг чорвачиликни янада ривожлантириш ҳақидаги қарорига биноан умумий овқатланиш корхоналарининг чиқиндилари билан боқиладиган чўчқачилик хўжалиги ташкил этилди. База хўжалигида бошида 27 чўчқа боқилди. Бугунги кунда база 1300 чўчқага эга. 1980 йилда қўшимча 10 тоннадан ортиқ гўшт маҳсулотлари топширилди. Ҳозир ҳашар йўли билан иккинчи корпус қурилиши олиб борилмоқда. Бу корпус ишга тушгандан кейин чўчқалар сони янада ортади.

Трест коллективи ўнинчи беш йилликда яхши натижаларни қўлга киритди. Товар обороти бўйича план муддатидан илгари — 28 ноябрда бажарилиб пландан ташқари 1 миллион сўмдан ортиқ умумий овқатланиш маҳсулотлари сотилди. Беш йиллик мобайнида товар обороти плани 32,9 процентга, шахсий ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар эса 35,7 процентга ошди.

Шуни айтиш керакки, бундан 40 йил муқаддам ташкил этилган трестда ўша вақтда фақат 30 та ошхона, кафе, буфет ва ресторанлар ишлаб турарди. Бу учта район аҳолисига хизмат кўрсатадиган ошхоналардаги ҳамма ишлар қўлда бажарилиб, бирорта технология жиҳозлари йўқ эди. Бугунги кунда трестда 158 та умумий овқатланиш корхонаси бор. Ана шу умумий овқатланиш корхоналарига ҳар куни 130 мингдан ортиқ хўранда ташриф буюради.

Фақат ўнинчи беш йилликнинг ўзида 39, 186-мактабларда, кўнгалантерея маҳсулотлари комбинатида ва бир қанча корхоналарда йирик ошхоналар ишга туширилди. Бу ва бошқа ошхоналарда ишчи ва хизматчиларнинг қимматли вақтларини бекорга ўтказмаслиги учун комплекс овқатлар ташкил қилишда самарали ютуқлар қўлга киритилди. Ҳозир алоқа техникуми, бадиий буюмлар фабрикасида ана шу усулда хўрандаларга хизмат кўрсатилмоқда. Хўрандалар учун жуда маъқул бўлган абонемент усулида овқатланишни ташкил этиш бўйича ҳам катта ишлар амалга оширилмоқда. Агарда 70-йиллар бошида ўқув юртлари, ишчи ошхоналари ва мактаблардаги ошхоналарда абонемент билан овқатланиш 2,5 процентни ташкил этган бўлса, бугунги кунда фақат корхоналарда 17,3 процент, ўқув юртларида 20,1 процент, мактабларда 31,5 процентни ташкил этди.

Аҳолини иссиқ нонлар билан таъминлаш борасида ҳам жуда кўп ишлар қилинмоқда. Ҳар куни ўрта ҳисобда 28 минг дона нон сотилмоқда.

Трестда ярим тайёр маҳсулотлар, озиқ-овқат ва кондитер маҳсулотларини корхона ва ташкилотларда кўргазма тарзида ташкил этиб сотиш яхши йўлга қўйилган. Ҳар йили ана шундай виставкалардан 300 га яқини бўлиб ўтади.

Умумий овқатланиш корхоналарида ошпазлар меҳнатини енгиллаштириш мақсадида жуда кўплаб янги технологик жиҳозлар ўрнатилмоқда. Бугунги кунда районда 1250 та технология жиҳозлари ошпазлар хизматида бўлмоқда.

Ошпазлар ўртасида социалистик мусобақа яхши йўлга қўйилган. Шунинг учун ҳам зиммага олинган барча топшириқ муддатида бажарилади. Бугунги кунда Х. Расулов, Р. Нишонов, В. Носкова ва Ф. Краснов каби ошпазлар барчага ўрнак бўлишмоқда. Улар ёшларга овқатларни тайёрлаш сирларини ўргатишмоқда.

— Биз умумий овқатланиш корхонаси хизматчилари, — дейди трест директори Н. Низомов, — КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съездини зиммамизга олган топшириқни муддатидан илгари бажариш ва хўрандаларга ширин-шакар таомлар тайёрлаб, улар кўнглини ҳушнуд этиш билан кутиб оламиз.

Р. ФАЙЗУЛЛАЕВ.

Ишчи сулолалари ҳақида ҳикоялар

МЕРОС

Очерк

Комил ярим соат уннаб, иккинчи участкадаги токарлик станогининг моторини созлаб, ишга туширди. Тепасида қаққайиб турган ёш токарь йигит «раҳмат», деб мамнун жилмайди-да, шошиб ишга тушиб кетди. Ахир, у ярим соат йўқотди, смена тугагунича тезкорлик ҳисобига ана шу ярим соат бекор турганнинг ҳиссасини чиқариши керак. Тағинам станок Комилнинг қўлига тушди, шикаст мураккаб бўлишига қарамай, бир пасда моторни олиб очиб ташлади. Нозик бир детали ейилган экан, янгисини қўйди-ю, моторни станокка ўрнатди.

«Айрим монтерлар арзимаган камчиликни тузатиш учун ёнларига бир тахта чизмани очиб қўйишади, — ўйлади яқиндагина ҳунар-техника билим юртини тугатиб ишга келган Юра,— бу бўлса бутун двигателни ейиб қайтадан йиғди-ю, биронта чизмага қарамади. Тажрибаси катта экан-да...»

Комил энергетиклар хонасига кириб, токарлик станогининг эски моторини титкилай бошлаганди, эшикдан яна бир йигитча кириб келди.

— Ҳа,— деди Комил бошини кўтариб.

— Станогим ўзидан ўзи тўхтаб қолди,— деди у гуноҳкорларча қовоғини солиб.

— Қайси станокда ишлайсан?

— Горизонтал-фрезерлаш станогида.

Комил у билан цехнинг нариги бурчагидаги станок олдига борди. Бир қарашдаёқ тўхтаб қолиш сабабини билди — предохранитель куйган. У эса бекордан бекорга куявермайди. Ёш ишчининг тезроқ, кўпроқ деталга ишлов бериш иштиёқи туфайли куйган. У планни ошириб бажаришни ўйлаган-у, тажрибасизлиги туфайли станокнинг нормада белгиланган имкониятини ҳисобга олмаган, қилаётган иши айни шу деталини тайёрлаш технологиясига хилофлигини билатуриб, бир синаб кўрайчи, қандай бўларкин, деган.

Бу деталга ишлов беришда, яъни шу операцияни бажаришда фрезерлик станогининг кескич ўрнатилган шпинделининг айланиши минутига 300 оборот, деталь ўрнатилган столининг силжиши эса минутига 160 миллиметр бўлиши керак. Технологик асосланган чизмада шундай кўрсатилган. Фрезанинг — кескичнинг қуввати ҳам шунга мослашган. Ёш ишчи нима қилган? Оборотни 500 га, столнинг силжиш тезлигини 250 га қўйган. Натижада, думалоқ фреза нормадагидан салкам икки баравар тез чирпирак бўлиб айланади, стол тезроқ силжийди. Шундай қилинса, бир соатда тўртта ўрнига еттита деталга ишлов берилади.

Ёш ишчининг кўп ишлаш иштиёқи яхши. Лекин мана оқибат. Станокка катта нагрузка берилгач тўхтаб қолган. Станокнинг столчаси устига болтлар билан мустаҳкамланган деталь кескич билан қапишиб турибди. Энди станинани қўлда ручка билан айлантириб, детални кескичдан ажратиш керак. Шунда ҳам барибир фрезанинг тишларига ўрнатилган қаттиқ қотишма — металлни кесувчи пластинка ажралиб кетади. Демак, фреза ишдан чиқди. Энди бир сменада иккита ўрнига учта фреза алмаштирилади.

Комил буларни бир кўришдаёқ билди. Станокнинг ёнига ўтиб қараса, оборот 300 да, силжиш тезлиги эса 160 да турибди. Фрезерчи станок тўхтаб қолганидан кейин қўрқиб, уларни нормадаги ҳолатга келтириб қўйганини билган Комил илжайди:

— Шайтонга ўхшайсан-а?— деди ҳеч нимани билмагандек турган ўсмирга.

— Нега?— деди Володя тушунмай.

— Сендан сўраш керак негалигини. Станогинг нега тўхтади?

— Билмасам, ўзидан ўзи тўхтаб қолди.

— Биласан,— деди Комил кулиб,— лекин ёлғон гапиряпсан, яхшимас, тўғрими? Оборотни ошириб қўйгансан, станок бунча нагрузкани кўтаролмайди, гарчи мумкин бўлмаса ҳам озгина оширсанг кўтарарди, лекин сен биратўла беш юзга суриб қўйгансан, шундайми?

Йигитча беихтиёр четга қаради, зўрма-зўраки илжайди, ёноқлари қизарди...

Комил уч-тўрт минутдаёқ предохранителни алмаштириб, станокни созлаб берди. Йигитча эса ориятли экан, ҳамон ҳижолатда эди. Комил унинг кўнглини кўтариш ва хатони такрорламаслиги учун бир воқеани қисқача гапириб берди.

— Биласанми, мен ҳам заводга келганимда худди сендек эдим, айтганча, неча ёшдасан?

— Ўн саккизда.

— Катта экансан, мен ўн беш ёшда эдим. Мана, шунгаям ўн олти йил бўлибди. Монтёрга шогирд тушдим, ярим йил ишлагач, худди сенга ўхшаб технологияга риоя қилмай, ёнғин чиқариб юбордим. Ҳайрият, ҳеч нарса куймади. Ўзимдан бошқа. Мана бу чандиқни кўряпсанми,— Комил кафтининг орқасини кўрсатди. — Ўшандан қолган. Шунинг учун, доим эҳтиёт бўлиш керак. Лекин мен сенга айтмоқчи бўлган гап бошқа. Ўша пайтда, ўн олти йил олдин шу операция учун,— Комил унинг ишига ишора қилди,— 26 тийин тўлашарди. Норма бўйича бир кунда йигирмата деталга ишлов бериш керак. Бироқ одам табиатан интилувчан, янгилик яратишга ташна бўлади. Бу ўринда ишлаганлар сенга ўхшаб бирданига эмас-ку, секин-секин оборотни ошира боришган. Натижада, смена 20 та ўрнига 25 та, кейинроқ 30 та деталь тайёрлай бошлаган. Идорада ўтирган нормировкачилар қарашса, шу операцияда ишлайдиганларнинг маоши ошиб кетяпти. Ахир пландагидан 10 та ортиқ деталь — икки сўм олтмиш тийин, бир ойда қанча бўлади? Эллик-олтмиш сўм! Нормировкачилар шунча қўшимча иш ниманинг ҳисобига бажарилаётгани тўғрисида бош қотириб ўтирмаштира бошлашгани- май, шартта деталнинг баҳосини қирқиб қўя қолишган — 22 тийин бўлди.

Володя бутун вужуди диққатга айланиб, Комилга тикилиб қолган эди.

— Ҳозир ўн беш тийин-ку, демоқчисан-а?— давом этди Комил,— Ўшандан кейин сендан олдинги фрезерчилар оборотни янаям оширишди. Бунинг оқибатида, станок тўхтаб қолмаса ҳам, фрезалар тез-тез синаверди. Бир сменада иккита ўрнига тўрт-бешта фреза ал- да ҳатто асбобхонадагилар ҳам бунга эътибор беришмади. Нормировкачилар эса ўтирган стулларидан турмасдан, бу операциянинг баҳосини камайтиравердилар. Қарабсанки, мана 26 тийинлик операция 15 тийин бўлиб турибди. Энди бу ерда ҳеч кимнинг ишлагиси йўқ, бир кунда норма бўйича йигирмата деталь тайёрласа уч сўм. Кўрдингми, шунақаси ҳам бўлади. Бунинг ҳаммаси худди сенга ўхшаб технологияни бузувчилардан бошланган, тегишли одамлар эса назорат қилишмаган... Бўпти, шуларни ҳисобга олиб, кўнглингни яримта қилмай ишлайвер, иш ўргансанг бўлгани, сени битта станокка ҳеч ким бойлаб қўймайди, цехда тўрт юзта станок бор.

Комил ўсмирнинг елкасига бир уриб нари кетди. Володя қандайдир ўн минутнинг ичида ҳам станогини тузатиб, ҳам ўн беш йиллик бир дунё тарихдан хабардор қилиб, ғалати сабоқ бериб кетган оқсариқ бу йигитнинг ортидан қараб қолди...

Комил энергетиклар хонасига етиб бориб, у ердаги ремонт ишини давом эттираётганида ҳам Володянинг мўлтираб, унга ҳайратомуз қараб турган қиёфаси кўз олдидан кетмасди. Унга қараб туриб беихтиёр ўзининг ёшлиги, заводга ишга келган дастлабки дамлари эсига тушиб кетди.

1964 йил эди. Яқиндагина янги уйни қуриб битиришган бўлса-да, ҳали оқ сувоқлари бўлмаган. Адаси билан онаси ғишт қуйиб, участкани тиклашди. Ўн уч яшар Комил укалари Қобил ва Ҳасан-Ҳусанлар билан ғишт ташиди. Унгача самолётсозлик заводи томонидан берилган вақтинчалик ҳужрада туришарди. Болалари катта бўлиб қолгач, Олим ака 1959 йилда бор-йўғини қоқмалаб участкага унади.

Икки уй, бир айвонни амаллаб тиклаб олишди. Буёғига ҳали яна анча маблағ керак. Эси кириб қолган Комил ота-онасининг ҳай-ҳайлашига қарамай, саккизни битирди-ю ишлашга аҳд қилди.

— Жуда бўлмаса ўнни битиргин, ўғлим, оч қолаётганимиз йўқ, — деди Олим ака учи ёнига ўтказиб.— Муаллимларинг ҳам шундай девотти. Гувоҳномасида битта «тўрт»и йўқ. Ўқишни ташласа увол бўлади, дейишди.

— Мен сизга айтдим-ку ада, ўқишни ташламайман деб, кеч-қурун ўқийман, нима фарқи бор?

Ўғлининг овозидаги қатъиятни кўрган Олим ака индамади. Онаси бу розилик аломатига эътироз билдирди:

— Уриниб қоласан, болам, зовутнинг иши оғир. Намунча шошмасанг. Отанг ишлаётгани бўлар ўша зовутта, сен ўқиб мундоқ тузукроқ одам бўларсанми, девдик.

— Ўқимаган одам тузук бўлмайдими? — деди Комил қизишиб, — нима, адам ҳам тузук одаммасми?

Эр-хотин кулиб юборишди. Олим ака ўғлининг идроки ўткирлигидан ҳам қувонса, ҳам шу идроки билан ўқишни давом эттирмаётганига ачинарди. Ҳар ҳолда, кечки мактаб кечки-да, ишдан чарчаб бориб, миясига бир нима тўлиқроқ ҳам кирмайди.

Буни ризо аломати деб билган, ойисини боплаб мот қилган Комил хурсанд бўлиб қўшниси Ҳасан аканинг уйига чиқди. Ҳасан Мусаев у пайтда «Ташсельмаш»да 11-цех бошлиғининг ўринбосари эди.

— Ҳа, тинчликми, —деди ишдан энди келиб печ олдида исиниб ўтирган Ҳасан ака ҳовлиқиб кирган Комилга.

— Кўндирдим, — деди Комил ғолибона, — энди сиз билан ишлайман.

— Бўпти, — деди Ҳасан ака ундаги меҳнатга иштиёқдан мамнун бўлиб,— эрталаб вақтли чиқ, ҳужжатларингни олвол, бирга кетамиз.

1964 йилнинг январи эди ўшанда.

Тажрибали электрик Сергей Назаровга шогирд тушди. Ўқувли йигитча тез орада устози ва атрофдаги бошқа кишиларнинг эътиборини қозонди. Шунинг учунми, уч ойдан кейинроқ унга разряд бериб, мустақил ишга қўйишди.

Барибир ёшлигига борди. Етти ойча ишлаган эди, оддий иш кунларининг бирида участкада авария бўлди. Зудлик билан шу участкадаги станокларга борадиган токни ўчириш керак эди. Комил электриклар хонасига югуриб бориб рубильникни босди. Бу — бутун цехдаги токни тўхтатиш нуқтаси бўлиб, уни бирдан ўчириб бўлмас экан. Рўпарасидаги ўртача яшикдек келадиган темир қутичадан олов чиқиб кетди. Ўнг қўли ва юз-кўзлари куйди...

Даволанди, ҳайрият, юзида асорат қолмади. Лекин онаси, у ерда ишламайсан энди, деб туриб олди.

— Ана, адангнинг зовутига бориб ишла, — деди Мамлакат хола.— ҳар ҳолда, кўзинга яқин юрасан.

Комил авиация ишлаб чиқариш бирлашмасига электр монтажчи бўлиб ишга кирди.

Ҳозир 4-турар-жой шаҳарчасидан ўтганида у ердаги кўпқаватли уйлар, магазин ва ошхоналарни кўрганида ўзича фахрланиб қўяди: бу биноларда Комил қўлларининг изи бор, қурувчилар битказганидан кейин электр тармоқларини монтаж қилишда қатнашган.

Мактабни битирган йили қаттиқ зилзила бўлди. Ҳоласи бошпанасиз қолди. Ака-укалар кўплашиб уй қуриб беришди. Кейин... бундоқ қараса укалари бирин-кетин катта бўляпти. Ҳадемай, улар уйланиши керак, бунинг учун эса яна уй керак.

Бир куни Олим ака ишдан келса, ўғли участкага туташтириб қозиқ қоқиб, арқон тортиб қўйиб, унга қараб ўйлақиб турибди.

— Ҳа, болам, бошинг қотиб, турибди?

— Қотганича йўқ, ада. Сизни кутиб турувдим. Мана шу ердан,— Комил қўли билан ишора қилиб кўрсатди, — қатор тўрт хонали уй тушади, мана бу ерда ҳаммом бўлади.

— Қачон? — деди ота бошқа сўз тополмай. У ўғлининг журъатидан лол қолган эди шу топда.

— Хўп десангиз, ҳозир пойдеворнинг ўрнини бошлайман. Эртадан отпускам.

Ота индамай уйга кириб кетди-да, бироздан сўнг эски кийимларни кийиб чиқди:

— Опке кетмонларни...

Участка битди.

Комил армияга кетди. Чехословакияда хизмат қилди.

Хизматнинг сўнгги йилида ошпаз бўлди.

Шу сабаб бўлдими, армиядан келиб ошхонага ишга кирди. Кўп ўтмай бош ошпаз бўлди. Бу вазифада бир йил ишлагач, кўнгли қолди. У ердаги «об-ҳаво» табиатига тўғри келмай, бўшади-да, 1972 йил апрелда яна «Ташсельмаш»га ўша «кўз очиб кўрган» цехига электрик бўлиб ишга кирди ва ҳамон шу ерда.

Цехда 400 га яқин турли агрегат ва станоклар бор. Ҳаммаси электр токи билан ҳаракатга келади, мураккаб электр қурилмаларига эга. Цехдаги 9 электрик сменаларга бўлиниб уларга хизмат кўрсатишади. Яъни, бир сменада 3—4 электро монтёр ишлайди. Цех иши поток линиялардан ташкил топган. Агар бир линиядаги битта станок ҳам бекор тузоқроқ муддат тўхтаб туриб қолса, ўша линиядаги 30—40 та сатнок ҳам бекор туриб қолиши мумкин. Чунки, бир деталь хом ашё шаклидан то тайёр деталь шаклига келгунича ўша 30—40 та станокда ишловдан чиқади...

Бу нарса ана шу станокларнинг доимий созлигини таъминлайдиган, улар шикастланиши билан дарҳол тузатиб, сафга турғизиш вазифаси юклатилган электрикларнинг иши нақадар масъулиятли эканини кўрсатади.

Тажриба учун вақт, машқ керак. Тажриба маҳоратни чархлайди. Комил Ҳошимов кўп йиллик тажрибаси туфайли маҳоратли электрик сифатида танилган...

Ишчи касби — Комилга ота мерос. Олим ака бу касбни 33 йил шарафлади, яқинда пенсияга чиқди. Комил Ҳошимов ҳам ота касбни бир умр эъзозлайди, чунки бу — муқаддас мерос...

Ҳабибулла ОЛИМЖОНОВ.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

НИГЕРИЯЛИКНИНГ ОРЗУСИ

ЛАГОС. «Менинг орзум — Буюк советлар мамлакатининг тилини ўрганиш, жаҳон тарихини тубдан ўзгартиришга эришa олган халқнинг қалби ва характерини тушунишдир. Мен рус кишиларини, эзгу ниятли, сезгир, самимий кишиларни чуқур ҳурмат қиламан». Бу сўзлар рус тили курси тингловчиларидан бири нигериялик ёш йигит — Мозес Адесоканга тегишлидир. Рус тили курслари Нигерия пойтахтида ўн йилдан буён ишлаб турибди.

Лагоснинг аҳоли зич жойлашган Суру-Лере районидаги шинам ва меҳмоннавоз бино шаҳар аҳолисининг кўпчилигига яхши таниш. Бу ерга кишилар совет фильмларини томоша қилиш, советлар мамлакатининг, иттифоқдош республикалар халқларининг ютуқлари тўғрисида, совет кишилари ҳақида лекциялар тинглаш учун келадилар. Курс тобора оммавий тус олмоқда. Бу курсларга ишчилар ва хизматчилар, студентлар ва мактаб ўқувчилари қатнашмоқдалар. Улар ҳафтада уч марта иш куни тугаганидан кейин машғулотларга келадилар. Мунтазам равишда янги китоблар билан тўлдирилиб турадиган кутубхона улар ихтиёрида. Кутубхонада рус ва совет ёзувчиларининг китоблари, марксизм-ленинизм классикларининг асарлари бор.

Курс программаси ранг-баранг бўлиб, бу программада ғолиб чиққан кишилар СССРга бепул йўлланма билан мукофотланадиган конкурслар ва викториналар ўтказиш, поэзия ва музика кечалари ташкил этиш, ўқувчилар ижросида ҳаваскорлик спектаклларини қўйиб бериш кўзда тутилган.

Одам ва атроф-муҳит

МАДРИД. Испания пойтахтининг маҳкамаси шаҳардаги ҳавонинг булғанишига қарши шошилинч кураш чораларини кўрди. Кўп яроқсиз газ чиқарувчи автомобиллардан фойдаланиш тақиқланди, шаҳардаги қозонхоналар соат 11 дан 19 гача ишлайдиган бўлади. Маҳаллий маъмурларнинг айтишларича, Мадриддаги ҳавонинг бўлғаниш даражаси йўл қўйиладиган ҳамма нормалардан ҳам ортиқ.

∵

ДЕҲЛИ. «Таймс оф индиа» газетасининг хабар беришича, ҳозир Ҳиндистон территориясида катталиги 10 сантиметрдан 6 метргача борадиган 210 хилдан кўп илон учрайди. Улар ҳамма ерда — чўлларда, дов-дарахтли, тоғли районларда, қишлоқ жойлар ва ҳаттоки шаҳарларда учрайди. Ҳиндистонда барпо этилган бир неча илмий марказларнинг ходимлари илонларнинг яшаш шароитларини ўрганишга доир катта тадқиқот ишларини олиб бормоқда.

∵

ВАШИНГТОН. Атроф муҳитни муҳофаза қилиш агентлиги ҳар йили конгрессга қиладиган докладида хабар берадики, 1979 йилда Америка компаниялари 8,7 миллион тонна ҳар хил саноат чиқитларини Атлантика океанига ташлаган. Бу миқдор 1978 йилдагига қараганда 300 минг тонна кўп, деб таъкидланади докладда.

∵

ЖАЗОИР. Миллий Озодлик Фронти партиясининг ташаббуси билан Жазоирда декабрь ойида ўтказилган кўкаламзорлаштириш кампанияси даврида миллион тупдан кўп кўчат ўтказилган. Жазоир ҳукумати мамлакатнинг дов-дарахт бойликларини кўпайтиришга катта эътибор бермоқда. 1981 йил қишлоқ хўжалиги эҳтиёжларига 540 миллион Жазоир линори ажратилмоқда. Дов-дарахтлар ва атроф муҳитни муҳофаза этиш тўғрисида махсус қонунларни ҳам ишлаб чиқиш мўлжалланади.

Си-Би-Эс компаниясининг хабар беришича, АҚШ ҳарбий ҳаво кучлари қўмондонлиги янги қитъалараро баллистик ракеталар ишлаб чиқар ишни кенгайтириш бўйича тавсиялар эълон қилинган доклад тайёрлади. Масалан, баъзи район ларда 12 минг квадрат миль территорияда 200 га яқин «МХ» ракеталарини жойлаштириш тавсия этилган. Турган гапни, бу комплекс қурилишига жуда катта маблағ сарф этилади.

СУРАТДА: (чапда) «МХ» ракетаси нусхалари дан бири синовдан ўтказилаётган пайт; ўнгдаги суратда АҚШнинг баъзи штатларида «МХ» раке таларини жойлаштиришнинг карта-схемаси.

ЮПИ—ТАСС фотоси.

КАМБАҒАЛЛАР ФОЖИАСИ

НЬЮ-ЙОРК. ЮПИ агентлиги хабар қилади: ўтган сешанба куни Нью-Йорк полициячилари шаҳарнинг Бронкс районида иситилмайдиган уй-жой биноларидаги квартиралардан бирида муз орасидан 47 яшар Жесси Смоллснинг жасадини топиб олганлар. Жесси яшаган шу иморатни эгалари ташлаб кетган, деб ҳисобланар ва у неча ойлардан бери иситилмас эди. Аммо Смоллс хоним ва бошқа минглаб нью-йоркликлар уй-жой йўқлиги сабабли мана шундай турар жойларда яшаб келаётган эдилар.

Полициячилар музлаб қолган Жесси Смоллсни ошхонада кўриб қолдилар ва унинг жасадига яқинлашиш учун музни ёриб боришга мажбур бўлдилар. Афтидан, яқинда бўлган қаттиқ совуқ вақтида квартирадаги водопровод қувури ёрилиб кетиб, ҳамма ёқни сув босган ва дарров музлаб қолган.

Ўша сешанбанинг ўзида Нью-Йоркнинг бошқа бир райони — Бруклинда полициячилар 59 яшар Салли Брэзелл квартираси эшигини бузиб кирганлар. Бу аёл шаҳардаги касалхоналардан бирида ишлар эди. У беш кунгача ишга келмаганидан кейин, хизматдош аёллар хавотирликка тушиб, полицияга қўнғироқ қилдилар. Салли Брэзелл ноябрь ойидан бери иситилмаётган квартирада музлаб қолган эди.

«Мана шу икки воқеа, — деб таъкидлайди ЮПИ агентлиги,— узоқ қиш даврида Нью-Йоркда яшовчи минглаб камбағаллар ва қариялар қандай азобларни бошидан кечираётганликларини жуда равшан кўрсатиб турибди».

Саломатлик ҳақида суҳбатлар

ОЛИМЛАР ЛАБОРАТОРИЯСИДА

АНГИНАНИ ОПЕРАЦИЯ ҚИЛМАЙ ДАВОЛАГАНДА...

Ҳозирга қадар сурункали тонзиллит (танглай муртагининг яллиғланиши) хасталиги икки хил: оператив ва консерватив усуллар билан даволанар эди. Оператив усулда бемор операция қилиниб, яллиғланган муртак олиб ташланса, консерватив усулда эса худди шу яллиғланган муртакка турган ерида турли дори-дармонлар билан, ҳар хил физиотерапевтик даво методларини қўллаш ва ниҳоят беморга умумий таъсир этувчи, қувват берувчи даво маҳсулотлари берилларди.

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент Давлат медицина институти I даволаш факультетининг қулоқ, томоқ ва бурун касалликлари кафедраси олимлари, кафедра мудири, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, профессор А. Мўминов, ассистентлар А. Абдуллаев ва А. Усмоновлар «сурункали тонзиллитни даволашда электромагнит майдони таъсир этиш методикаси»ни ишлаб чиқдилар.

Хўш, магнит майдони таъсир этганда бемор организмида қандай ўзгаришлар бўлади? Бундай даволаш методикасини барча беморларда қўлласа бўладими? Киши организмига зарари йўқми? Бу методик йўл билан даволанган беморларнинг томоғи яна қайта оғримайдими? Шулар ҳақида гапириб беришни биз методика авторларидан бири А. Абдуллаевдан илтимос қилдик:

— Беморда ҳақиқатан сурункали тонзиллит ёки ангина борлигига диагностик ишонч ҳосил қилингач, даво методикаси бошланади. Бемор томоғини антисептик дори маҳсулотлари билан чайилгач, керакли дори муртакка суртилади, сўнгра магнитотерапия сеанси 10—12 минут мобайнида берилади. Худди шу йўсинда 10—12 марта сеансдан бемор 3 курсни олади.

Магнит майдони таъсир эттирилганда бемор организмида қуйидаги ўзгаришлар рўй беради: чунончи тўқималарда қон айланиши яхшиланади. яллиғланиш ва ҳосил бўлган шишлар сўрилади, антиаллергик таъсир юз бериб, аллергияга олиб келувчи (бирон бир) аллерген йўқолади, майда қон томирларида ивиган қоннинг қуюқ массаси сўрилиб кетади, қон босими пасаяди, томоқдаги оғриқ қолади ва баъзи турдаги кўпайиб келаётган микробларнинг ўсиши тўхтайди.

Даволаш методикаси текширишлари шуни кўрсатмоқдаки, магнитотерапия билан даволанган беморлар даволаниб бўлгач, бир-икки йилдан сўнг ҳам текширилганда улар томоқ оғриғидан ҳеч қандай шикоят қилмадилар. Уларнинг томоқ муртакларида ҳеч қандай ўзгаришлар бўлмаган ва ангина билан қайта оғримаганлар.

Булардан ташқари, кўпчилик беморларда даволаш методикаси тугагач уларнинг умумий соғлиқлари ҳам яхшиланган, иш қобилиятлари ўсган, юрак атрофидаги турли хил оғриқлар йўқолган, бўғинларидаги оғриқлар ҳам камайган ёки бутунлай безовта қилмаган, тана ҳароратлари ҳам нормаллашган.

Шу нарса диққатга сазоворки, магнитотерапияни шунча марта қўллашимизга қарамай, бирорта ҳам беморда ҳеч бир кўнгилсизлик кузатилмади ва ҳеч бир бемордан шикоят эшитмадик. Бу нарса ўз ўрнида магнитотерапия методикаси медицина практикасида кенг миқёсда қўллашни тақозо этади. Бу методика билан деярли барча ёшдаги беморларни даволаса бўлади. Агар ангина ёки сурункали тонзиллит эндигина бошланиб келаётган бўлса, бемор тегишли даволаш курсини олгач, ўз дардидан бутунлай мусаффо бўлиши мумкин. Агар сурункали тонзиллитни ҳаддан ташқари ўтказиб юборилган формаси бўлса, у ҳолда беморлар даволаш курсини бир неча бор қайта оладилар ва соғлиқларини нисбатан яхшилашга эришиш мумкин.

Ўйлаймизки, бизнинг бу методикамиз яқин келажакда барча клиникалардан ўрин олади ва беморлар даволашнинг бу туридан баҳраманд бўладилар.

Суҳбатни
Қ. НИЗОМОВ
олиб борди.

ҚИЗЛАР ГИГИЕНАСИ

ОРАСТАЛИК СОҒЛИҚ ГАРОВИ

Қиз боланинг ораста бўлиши унга ҳам ҳусн, ҳам сиҳат-саломатлик бағишлайди. Шунинг учун қиз болалар ёш пайтларидан ҳар тарафлама тарбияланишлари, яхши фазилатларга одатланишлари, озодагарчиликка, саранжом-саришта бўлишга ўрганишлари катта аҳамиятга эга. Бу ишга на фақат педагоглар, врачларгина, хусусан оиладаги катталар, оналар қатъий масъулият билан қарашлари керак.

Шуни унутмаслик керакки, қиз бола тарбияси жуда нозик. У дард кўрмай, сиҳат-саломат, бардам бўлиб ўсиши учун ҳамма чора-тадбирларни кўриш лозим. Қиз бола туғилиши биланоқ она унинг гигиеник қоидаларига жуда пухта риоя қилиши керак. Болани йўргакламай онанинг ёнига, каравотига ётқизиш мумкин эмас. Чақалоқ кийимини қайнатиб ювиш ва дазмоллаш шарт. Унинг кийимларини катталар кийимига қўшмаслик, алоҳида ювиш ва сақлаш лозим. Қиз боланинг сочиғи, мочалкаси алоҳида бўлиши зарур.

Чилла даврида баъзан қиз болаларнинг сут безлари шишади, бундай ҳолларда иссиқ боғлов ёки компрес қўйиш керак. Бундан бошқа муолажа зиён қилади. Бунда сут безларини сиқмаслик лозим, акс ҳолда сут безлари яллиғланиб, йиринглаб кетиши мумкин. Бундай вақтда врачга тезда учраб, даво чоралари ва керакли маслаҳатларни олиш керак.

Қиз болалар ҳар куни эрталаб душда чўмилишлари, физкультура машғулотлари билан шуғулланишлари айни муддао бўлади. Мактабгача ёшдаги қизчаларга ўз вақтида сифатли овқатлар бериб туриш зарур. Бу умумий жисмоний ривожланиш, камқонлик ва рахитнинг олдини олиш учун катта аҳамиятга эга бўлади.

Қиз болалар ўзининг ёшига муносиб бўлмаган оғир ишларни қилмаслиги, оғир юк кўтармаслиги керак, чунки бу умуртқа ва тос суякларига таъсир этади.

Қиз болаларга аччиқ, шўр овқатларни, ёғ ва гўштни кўп бериш тавсия этилмайди. Улар овқатида С, Д витаминлари ва бошқа дори-дармонлар, минерал тузлар етарли бўлсин.

Соф ҳаводан, қуёшдан етарли фойдаланишимиз ёшига қараб жисмоний машқлар билан шуғулланиши, тўғри овқатланиши ва гигиеник қоидаларига риоя қилиши қиз боланинг сиҳат-саломат ҳамда келажакда соғлом она бўлишида муҳим аҳамият касб этади.

С. ИСМОИЛОВА,
медицина фанлари доктори.

ГРУЗИЯ ССР. Тбилисининг деярлик бир ярим минг йиллик тарихга эга бўлган, шаҳар меъморчилик қўриқхонаси ташкил этилаётган марказий қисми ўзининг асл қиёфасига келтирилди. Меъморлар ва қурувчилар кўҳна ансамблларни қайта тиклаш ишларини 2000-йилгача мўлжалланган шаҳарни ривожлантириш бош плани асосида олиб боришяпти.

СУРАТДА: меъморчилик қўриқхонасини таъмир этиш лойиҳасининг автори, Грузия ССРда хизмат кўрсатган архитектор Ш. Кавлашвили (чапда) ва архитектор А. Сумбулашвили. ТАСС фотохроникаси.

Бир шингил табассум

ТАНИШ-БИЛИШЛАР

(ҲАЖВИЯ)

Ўғлимиз Жаҳонгирнинг туғилган куни экан. Эркатоймизнинг нимаси кўп, кўчада копток тепадиган ўртоғи кўп. Шунинг учун шанба кунидаги именинниясига аразлашиб қолган уч-тўртта ҳаммаҳаллаларидан ташқари ҳаммасини бир ҳафта олдин меҳмондорчиликка таклиф қилиб қўйибди.

Жума куни эрталаб ишга кетаётсам, маликаи жуфти ҳалолимиз қўлимга елим халта билан пул тутқазиб, тухум олакелишимни тайинладилар. Кенжатойимизнинг ўртоқларига ҳар турли ширинликлар пишириб берармишлар.

Ишхонага бирров бош тиқдим-у, объектга бориб келаман деб, тухум ахтаришга тушдим. Шундай режа билан автобусга чиққан ҳам эдимки, орқа ўриндиқдан биров чақириб қолди. Ўгирилиб қарасам, мактабдош дўстим Миразиз! Анча қорин қўйиб, кап-катта киши бўлиб қолибди. Ёшлигида ҳамиша сиёҳга бўялиб юрадиган юзлари чойга тушган туршакдек кўпчиб, тарам-тарам бўлиб кетибди. Фақат омборга қўйилган чўян қувурдай бурни ўша-ўша башарасининг ўртасида қаққайиб турибди. У ўрнидан турмоқчи бўлган эди, автобус бир силкитиб, яна жойига ўтқазиб қўйди. Машина ичидаги қоп ва тоғораларни оралаб дўстимнинг олдига ўзим бордим. Чайқалиб бораётган шалоқ автобусда ҳол-аҳвол сўрашиб борар эканмиз, унинг кўзи қўлимдаги елим халтага тушиб қолди.

— Тинчликми,— деди халтага ишора қилиб.

—Шу десанг, озгина тухум керак бўлиб қолган экан, шуни излаб... — дедим хижолат чекиб, елим халтани чўнтагимга яширар эканман.

—Саломат бўл-ей, — жаҳли чиққан киши бўлди Миразиз,— мен билан юрасан, тамом-вассалом! Ошна-оғайнигарчилик шунақада қўл келмаса, қачон керак бўлади. Ҳозир қайси магазиндан тухум қидириб сарсон бўласан!?

Шу вақт автобус бекатга келиб тўхтади. Миразиз қўлтиғимдан олиб пастга туширди.

—Қанча тухум керак ўзи сенга, бир вагони етадими,—деди дўстим ҳазиллашиб, атторлик дўконининг қулфига калит солар экан. Сўнгра устки кийимини ечиб, эшикка қоқилган қозиққа илди-ю, дарҳол кимгадир қўнғироқ қилди.

—Алло, Одилбек! Саломатмилар... раҳмат... раҳмат. Кеча гапдан кейин яхши етиб олдингларми...

У Одилбек билан кечаги зиёфат ҳақида узоқ гаплашди. Одил бир қизиқ гап айтди шекилли, қорнини силкитиб, ҳузур қилиб кулди-да, мен томонга ўгирилиб, кўзини қисиб қўйди.

— Мана, менинг олдимда мулла Қобилжон ўтирибдилар. Биздан ўпка қиляптилар, ҳол-аҳвол сўрамайсанлар деб... Ҳа, бир нарса керак экан, олдингга юбораман, таниш-билишлардан тўғрилаб бериб юборгин... Ҳа, энди у ёғини ўзинг биласан,—деди-да, трубкани жойига қўйиб, ўрнидан турди ва прилавканинг тагидан тиш чўтка, ёғупа, ботинка мой, оёққа сурадиган крем, ангишвона ва яна алланималарни бир рўмолга тугиб, қўлтиғимга қистирди.

— Оғайни ул-бул нарсалардан бериб қўяй, зориқиб қолганингда керак бўлиб қолади. Пулинг бўлса ҳозир ташлаб кет, бўлмаса келтириб берарсан.

— Қанча бўлади, — дея чўнтакка қўл солдим.

—От билан туя бўлармиди, ўн сўм берсанг бўлади, энди озгина шапкасиям бор. Бегонага айтсанг тушунмайди, сен ўзимизникисан.

Дўстимнинг меҳрибончилигидан бир оз ранжиган бўлсам ҳам индамадим. Унинг олдидан чиқиб, Одилжоннинг магазинига равона бўлдим. Илгарилари ишим тушмаганлигидан билмас эканман, у хўжалик моллари билан савдо қилар экан.

— Тухумдан кўнглинг тўқ бўлсин, — деди у ҳол-аҳвол сўрар экан. Ҳозир мен сенга ул-бул бераман, кейин Мираҳмаднинг олдига борасан. Мен гаплашиб қўйдим, сени кутиб ўтирибди.

Хуллас, Одилжоннинг олдидан шапкаси билан бўлса ҳамки, шаъм, английский қулф, икки кило бурама мих, қўл арра, бигиз, уч-тўртта эгов ва қумқайроқли бўлиб чиқдим. Аслида бу нарсалар кичик хўжалигимизда мутлақо керак бўлмаса ҳам, дўстимнинг ғамхўрлигидан тўлқинланиб кетиб, хайрлашаётганда уни қучоқлаб олдим. Ким билади, эрта-индин бу нарсалар бирдан магазинларда топилмай қолар.

Бир қўлимда хўжалик моллар тўла тўрхалта, иккинчи қўлтиғимда Миразизнинг тугуни билан Мираҳмаднинг дўконига кириб бордим. У мени кўриши билан худди Хизр келгандай қучоқлашиб кетди. У ёқ-бу ёқдан бир оз валақлашиб ўтирик. Гап орасида ҳозир мен қидириб юрган нарсалар унда йўқлигини, аммо бошқа оғайнимиз Абдуфаттоҳга хабар қилганини айтиб, узр сўради. Бир пиёла чой ичиб ўрнимдан тураётганимда, қўярда-қўймай икки кило яхлаган балиқ, икки банка тузланган помидор, колбаса, сариёғ, макарон ва яна бир қанча нарсаларни тўрхалтамга жойлаб берди. Бу ошнамиз тантилик қилиб берган нарсаларига атиги тўрт сўм ортиқча ҳақ олди. Унинг олдидан Абдуфаттоҳга қуюқ саломни олиб чиқдим.

Қўлимдаги нарсалар анча вазминлашиб қолганлигидан такси олишга тўғри келди. Унинг магазинида ўқув қуроллари билан савдо қилишар экан. У ҳам қутлуғ ердан қуруқ кетмагин деб, машинкада ёзадиган қора қоғоз, бўёқ қалам, бир неча шиша сиёҳ, расм дафтар, қоғоз елим билан тўла ўқувчилар сумкасини қўлимга тутқазди. Абдуфаттоҳ қўлимдан учта беш сўмликни олаётиб, ҳозир тўппа-тўғри Мирҳосилнинг олдига боришимни тайинлади.

Бир қўлимда папка билан тўрхалта, бирида тугун билан трамвайга осилиб Мирҳосил ишлайдиган автомагазинга кириб бордим. У рангимни кўриб дарров ичкарига бошлади. Бир пиёла совуқ чой қуйиб бериб, «подхалимини» қўйиб юборди. Шу орада ўралашиб юрган сотувчи йигитни олдига чақириб, «ҳалиги нарсалардан икки донадан олиб, машинанинг багажнигига» жойлаб қўйишни буюрди.

— Хавотир бўлма, уйингга ўзим ташлаб қўяман, — деди сапчиб ўрнимдан турганимни кўриб. Дарҳақиқат магазинма-магазин юрабериб, кеч кириб қолганини ҳам сезмай қолган эканман.

—Пулинг бўлса ҳозир ташлаб кет, бўлмаса кейинроқ келтириб берарсан,—деди у,—чунки сенга бераётган эҳтиёт қисмларни чайқовда тўрт баробар қимматга лойлашяпти, сенга эса ошна-оғайнигарчилик юзасидан атиги икки баробар қимматига беряпман, бир кунингга яраб қолар.

Гарчанд машинам бўлмаса ҳам, дўстимнинг меҳрибончилигидан кўнглим бир хил бўлиб кетди. Магазинни печатлаб, машинага ўтираётганимизда унинг багажнигига кўзим тушиб қолди. Унда енгил машинанинг ғилдираги, аккумулятор, домкрат ва яна бир талай темир-терсак бор эди. «Бу нарсаларнинг мен учун нима кераги бор», сўрадим ўзимдан ўзим. Ҳали ўз саволимга жавоб бериб улгурмасимдан Мирҳосил яна бир талай темир-терсакни багажникка жойлаб, машинага ўтирди. Йўл-йўлакай суюнганимдан теримга сиғмай борар эдим. Ҳазилакам гапми, бир кунда бир машина дефицит молларни ғамлаб оляпман. Бу нарсаларга бутун ойликни сарфлаганимдан ташқари, хотин берган пулдан ажралган бўлсам ҳам, бошим осмонда эди. Шу пайт нимадир эсимга тушиб қолди. Ахир эрталабдан нима қидириб юрибман, хотин нимани тайинлаган эди? Мана, машина бизнинг тор кўчага бурилди. Кўзим муюлишдаги маҳалламиз магазинига тушди.

Машинанинг овозини эшитиб уйдан югуриб чиққан хотиним, мени кўрибоқ, «олиб келдингизми», деди. Чунки ҳеч нарса пиширолмай мени пойлаб, кўзи тўрт бўлиб ўтирган экан. Дарров ўртанча ўғилни олдимга чақириб, қўлига елим халта билан «чойхонага» деб яшириб қўйган пулни тутқаздим. Ахир тухуми тушмагур шундоққина тумшуғимизнинг тагида, магазинда яшиги билан тахланиб турган экан-а! Мен бўлсам таниш-билишларга ишониб, қаёқларда тентираб юрибман.

Жўра МАҲМУДОВ.

● ИЛТИМОСИНГИЗГА БИНОАН

ОДАМ НЕГА ЭСНАЙДИ?

Ҳурматли редакция! Одам нега эснайди, бунга сабаб нима? Шунингдек, эсноқ бошқа одамга дарров юқади, яъни эснаётган кишига қараган одам ҳам дарҳол эснаб юборади. Шу ҳақда маълумот берсангиз.

Д. МИРРАҲИМОВА,
ишчи.

Зўр бериб ишлаётган одамнинг бирор марта эснаганини кўрганмисиз? Эҳтимол кўрмагансиз. Биз уйқу келганда, чарчаганимизда, зерикканимизда, дим хонада узоқ ўтирганимизда, хуллас бир сўз билан айтганда, бош мия қобиғи ҳужайраларининг бир мунча тормозланиши, қонда карбонат ангидриднинг кўпайиши билан келганда эснаймиз.

Эснаш — шартсиз рефлекс, беихтиёр нафас акти. Бунда одам секинлик билан чуқур нафас олади ва тез нафас чиқаради. Бу қоннинг кислород ва ортиқча карбонат ангидриднинг чиқиб кетишини таъминлайди. Эснашда оғиз бўшлиғи мускуллари, юз, бўйин мускуллари қатнашади: бу мускуллар зўриқиши туфайли бошдаги томирларга қон оқиб келиш тезлиги ортади. Бунда мия ҳужайраларининг қон билан таъминланиши яхшиланади, демак мия ҳужайраларига озиқ моддалар, кислород кўп тушади ва карбонат ангидрид чиқиб кетади.

Биз фақат уйқу келганда эмас, балки эрталаб уйғонганимизда ҳам эснаймиз. Бу пайтда эсноқ келишининг сабаби юқорида айтганимиздай: уйқудан турган заҳоти мия ҳужайралари салпал тормозланган ҳолатда бўлади. Узоқ вақт қимирламай ётиш қон оқими тезлигининг секинлашувига ва қонда карбонат ангидриднинг йиғилиб қолишига олиб келади. Шунинг учун эрталаб одам эснайди. Бироқ эрталаб уйғонганингиздан кейин ўринда узоқ ётманг, ўрнингиздан тез туриб, гимнастика машқларини бажаринг. Жисмоний машқлар организмнинг тонусини оширади, юракнинг, ўпка, бош миянинг қон билан таъминланишини яхшилайди, одам дарров тетик бўлиб қолади.

Агар кундуз куни иш пайтида эсноқ келса (асосан ўтириб ишлайдиган кишиларни кундузи иш пайтида эсноқ босади), дераза форточкасини ёки фрамугани очинг-да, беш-олти марта нафас машқини бажаринг.

Эсноқнинг юқумли экани ҳақида гап кетганда шуни айтиш керакки, бунда одамда тақлид қилиш рефлекси пайдо бўлади. Ана шу рефлекс туфайли биз баъзан ёнимизда турган киши кулса, биз ҳам бесабаб жилмаямиз. қовоғини солиб турган одам олдида қовоқ соламиз, ҳамроҳимиз эснаса, эснаймиз.

М. ОРИФЖОНОВА
тайёрлаган.

Собир Раҳимов районидаги 34-поликлиника Тошкент Давлат университети, Тошкент Политехника институти ёшларига, Медиклар шаҳарчаси, Профессорлар ва Олимпия массивларининг аҳолисига хизмат кўрсатмоқда. СССР Соғлиқни сақлаш аълочиси, 1-категорияли врач Султон Усмонов раҳбарлик қилаётган бу поликлиникада ўз касбининг усталари бўлган 26 врач фидокорона меҳнат қиляпти.

СУРАТДА: терапевт врач Дилором Тожиева беморнинг қон босимини ўлчамоқда.

Ҳ. Шодиев фотоси.

Биласизми?

Американча медицина хизмати

«Миллионлаб америкаликлар учун госпиталга бориш — хонавайрон бўлиш демакдир. Кўплари учун эса медицина хизмати умуман мавжуд эмас»,— деб ёзади АҚШдаги бизнесменлар журнали «Бизнес уик».

⊙ Сенатор Э. Кеннедининг «Америкада соғлиқни сақлашнинг инқирози» деган китобида шундай дейилади: «Агар америкалик бахтсиз ҳодисани, юрак ёки жигар касаллигининг қурбони бўлса ёки унинг соғлиғига бошқа бир касаллик хавф-хатар солаётган бўлса, у албатта молиявий ҳалокатга учрайди. Атиги бир неча ҳафта ичида унинг оиласи ўз уйидан ва жамғарган пулларининг баридан маҳрум бўлади».

⊙ Америка оилаларининг кўпчилиги ўз оилавий бюджетининг 13 процентини медицина хизматига сарф қилишади. Госпиталда бир кун ётиш нарҳи ҳозир 250 долларга етди, интенсив терапия пайтида эса 1500 долларгача ҳам кўтарилади.

⊙ Операцияларнинг қиймати ҳам жуда баланд. Жумладан, аппендицитни операция қилдириш учун 350 доллар, ўт пуфагини—543 доллар, чурра тушишни (грижа)—335 доллар, котарактани операция қилдириш учун 645 доллар, туғруқхона учун 2500 доллар керак. Буларга клиникада ётиш ҳақи кирмайди.

⊙ Врачлар— Барбара ва Джон Эренрейхларнинг китобида АҚШдаги врачлик практикасидан иккита яққол факт келтирилган.

Ўн ёшлик бола госпиталга соат 15 дан 20 минут ўтганда олиб келинган. 22 дан 34 минут ўтганда у оламдан ўтди. Яшаган ва даволанган шу охирги 7 соат учун ота-онаси касалхонадан 1717 доллар қарз бўлишди, шу жумладан терапевтик даволаш учун—220 доллар, лаборатория анализлари учун—655 доллар ва ҳоказо маблағ тўланди.

Нью-Йорк касалхонасида 60 кун ётган бир киши эса 22000 доллар қарз бўлиб чиқди.

Ф. МАҚСУДОВ
тайёрлаган.

Сўраган эмансиз..

Газетхон саволларига жавоб

У. ҚОСИМБЕКОВА: Менинг оёғимга игна кириб, учи қолиб кетган. Ҳозирда оёғим оғрияпти. Шу игна бўлакчасини олиб ташлаш мумкинми?

Ўзбекистон травматология ва ортопедия илмий текшириш институти шифохонаси бош врачи, тажрибали жарроҳ **Ғайра Жалилов** бу саволга қуйидагича жавоб беради:

— Оёғингизда қолган игна бўлакчасини зудлик билан олдириб ташлашингиз керак. Акс ҳолда. турли йирингли касалликлар келтириб чиқариши мумкин. Бу бизнинг институтимизда даволанади. Институт Олой колхоз бозори ёнида жойлашган.

...

А. ҲАЙДАРОВА, Л. САДИРОВА: Тез-тез шамоллаб турадиган болалар учун махсус шифохона ва санаторийлар бор деб эшитдик. Шу ҳақда аниқ маълумот берсангиз.

Жавоб: Тошкент шаҳар соғлиқни сақлаш Бош бошқармасидан маълум қилишларича, саломатлиги заиф болалар учун ихтисослашган болалар санаторийлари ташкил этилган. Бу ҳақда тўлиқ маълумот олиш учун район, шаҳар ва область соғлиқни сақлаш бўлимларига мурожаат этишингиз лозим.

* * *

У. ЖАББОРОВ: Айтингчи, одамларнинг оёғи неча ёшгача ўсади? Агар ўсмирлар оёғи тез ўсаётган бўлса, уни секинлаштириш мумкинми?

Медицина фанлари кандидати **Тўроб Обидович Ҳасанов** бу саволга қуйидагича жавоб беради:

Одамда оёқ ўсиши 22—23 ёшгача давом этади. Оёқ ҳаддан ташқари ўсмаслиги учун яланг оёқ юрмаслик, пойафзалнинг мосини кийиш ва парҳезга эътибор бериш керак.

* * *

Р. АҲМЕДОВ: Кўзи хасталанган беморлар даволаниши ва ясама кўз қўйдириши учун қайси шифохонага мурожаат этишлари лозим?

Жавоб: Бунинг учун Сиз Тошкент Давлат медицина институти кўз касалликлари клиникасига мурожаат этиб, тўлиқ жавоб олишингиз мумкин. Мазкур клиникалар шифокорлар шаҳарчасида жойлашган бўлиб. у ерга 10,88 ва 105-автобусларда борилади.

∴ ∴ ∴

Б. ТУРСУНОВ, А. МАҲМУДОВ: Ичкилик ичишга ва тамаки чекишга ўрганиб қолган киши қандай даволанса бўлади?

Бу саволга медицина фанлари доктори, профессор **Шаҳзода Асқарович Муртолибов** қуйидагича жавоб беради:

— Бундай зарарли одатлардан қутулишни ва шифо топишни истаганлар энг аввало иродали бўлишлари керак. Улар шаҳримизнинг А. Қаҳҳор, Муқимий кўчалари ва Луначарский шоссесидаги наркология диспансерларига бориб даволанишлари ва бўш вақтларини эса мазмунли ўтказишларини маслаҳат берамиз.

∴ ∴ ∴

Қ. ЗИЯЕВ, Ш. ЗОҲИДОВ: Биз баъзан шошилиб қолганимизда хонамиздаги крандан иссиқ сув олиб чой қайнатамиз. Лекин қўшнимизнинг айтишича, бундай қилишимиз соғлиққа зарарли эмиш. Шу гап ростми?

Республика санитария-эпидемиология станциясининг врачи **Собир Усмонов** бу саволга қуйидагича жавоб беради:

— Қўшнингизнинг гапи тўғри. Крандаги иссиқ сувлардан ичиш мақсадида фойдаланманг. Одатда. водопроводда трубалари иссиқдан тез занглармаслиги учун иссиқ сувларга қисман кимёвий моддалар қўшилади. Лекин бу махсус кимёвий моддалар киши соғлиғига деярли зарар етказмайди. Баъзан техник сабабларга кўра бундай моддалар миқдори ортади ва занг қўшилади. Шунинг учун мутахассислар бундай иссиқ сувлардан ичиш ва таом тайёрлашни тавсия этмайдилар. Шунингдек, бундай сувлар баъзан сарғиш, мазаси чучмал бўлади.

Жавобларни
Ю. АҲРОРОВ ва
Т. РАСУЛЕВлар
ёзиб олишди.

ТО Справкалар бюроси
ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Х. АЗИЗОВ: Биринчи совет ордени — «Қизил Байроқ» орденидан олдин ҳам Ватанимизда бирор нишон бўлганми?

Жавоб: Ватанимизнинг биринчи ордени — «Қизил Байроқ» орденидир. Лекин бу орденидан олдин махсус нишон ҳам яратилган. Бу ҳақда қизиқ бир воқеани айтиш мумкин. Ленинградлик коллекционер Н. Г. Супрунов 1918 йил кўклам-ёз ойларида Волга бўйида Шарқий фронтда мисдан ясалган кўкрак нишонини топиб олади. Нишоннинг олд томонида Владимир Ильич портрети тасвирланган, нишоннинг орқа томонида эса «Яшасин Улуғ Меҳнаткаш Халқ Озодлиги. 25 октябрь 1917 йил» деб ёзилган ҳамда революция рамзи сифатида қизил чинни гул тасвири туширилган. Бу нишон билан ўша вақтларда граждaнлар урушининг қаҳрамонлари мукофотланган.

∴ ∴ ∴

Ш. ХОЛМУРОДОВА: Йиллик отпускани ҳомиладорлик ва туғиш отпускасига тўғрилаб қўшиб олиш мумкинми?

Жавоб: Корхона, муассаса, ташкилот маъмурияти аёлларга уларнинг илтимосига биноан навбатдаги отпускани ҳомиладорлик ва туғиш отпускасига тўғрилаб қўшиб беришга мажбур.

∴ ∴ ∴

К. НОРМАТОВА: Ҳомиладор ва эмизикли боласи бўлган аёлларни ишдан бўшатиш мумкинми?

Жавоб: Ҳомиладор аёлларни, эмизикли боласи бўлган оналарни ва бир ёшга етмаган боласи бўлган аёлларни маъмурият ташаббуси билан ишдан бўшатишга йўл қўйилмайди; корхона, муассаса, ташкилот батамом тугатилиб, албатта бошқа ишга жойлаштириш шарти билан ишдан бўшатишга йўл қўйиладиган ҳоллар бундан мустаснодир.

∴ ∴ ∴

М. ҲАКИМОВ: Дунёда энг узун туннель қаерда қурилган, шуни билишни истардим.

Жавоб: Дунёда энг узун туннель Альп тоғлари оралиғидаги Арльберг довони остига қурилган. Унинг узунлиги 13 километру. 972 метрдир. Трассани 43 та телевизион камера назорат қилиб туради.

∴ ∴ ∴

С. МУХТОРОВ: Ҳозирги пайтда она-Ватанимизда неча миллион аҳоли яшайди?

Жавоб: Ватанимизда аҳоли сони йилдан-йилга кўпайиб бормоқда. 1981 йил 1 январга келиб мамлакатимиз аҳолиси 266.6 миллион кишига етган.

∴ ∴ ∴

Х. БУРХОНОВ: Донор кишилар қон топширганда уларга маълум дам олиш кунлари берилади. Шу кунлари ишлаб, уни меҳнат отпускасига қўшиб олиш мумкинми?

Жавоб: Белгиланган тартибга кўра донорлар ўз саломатликларини кўрикдан ўтказадиган ва қон топширган кунларда қайси сменада ишлашларидан қатъи назар, ишдан озод қилинадилар. Уларга бу кунлар учун иш ҳақининг ўртача миқдорида маош тўланади. Ана шу дам олиш кунларини бошқа вақтга кўчириш ёки улардан отпускага қўшиб фойдаланиш таъқиқланади. Шунингдек, донорлар қон топширилган куннинг эртасига саломатлигини тиклаш маъносида яна бир кун ишдан озод қилинадилар. Донорлик қилаётган ишчи ёки хизматчи ўз хоҳишига кўра мана шу кундан меҳнат отпускасига қўшиб фойдаланиши ҳам мумкин.

∴ ∴ ∴

Т. ХОЛБЕКОВ: Бизда неча ёшдан неча ёшгача бўлган кишилар меҳнат қилишга лаёқатли саналади?

Жавоб: Бизда эркаклар 16 ёшдан 60 ёшгача, аёллар 16 ёшдан 55 ёшгача меҳнат қилишга лаёқатли саналади.

МАРДЛИК ВА ВАТАНПАРВАРЛИК МАКТАБИ

Куни кеча Ўзбекистонда мудофаа оммавий ишлар ойлиги бошланди. Бу ойлик КПССнинг XXVI съездига ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездига ҳамда Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг 63 йиллигига бағишланади. Тошкент Давлат университетининг маданият саройида ойликнинг тантанали очилиш маросими бўлди. Ойликнинг: «Ленин ва партия васиятларига содиқмиз» шиори совет ёшларининг кекса авлод —революция ветеранларининг, граждaнлар уруши, Улуғ Ватан уруши қатнашчиларининг, меҳнат қаҳрамонларининг ажойиб анъаналарини мустаҳкамлаш ва кўпайтиришга интилишларини акс эттиради.

Тошкент Давлат университетининг маданият саройида очилган техникавий ижодкорлик виставкаси ойликнинг ўзига хос «визит карточкаси» бўлди. Унинг экспонатлари орасида спорт катерларининг ишлайдиган кичик моделлари ва оппоқ қанотли дельтопланлар, лойга автомобиллари, картлар, баггилар, мотоцикллар, акваланг ва парашютлар бор.

«Оилавий экспонатлар» кишини қизиқтиради. Тошкентлик инженер Андрей Владимирович Разумовский ясаган радио билан бошқариладиган қўриқчи кема модели турибди. Бу конструкция Европа, СССР чемпионатлари ва бошқа бир қанча халқаро мусобақаларнинг олтин медаллари билан мукофотланган. Унинг ёнида Разумовскийнинг укаси Владимир ишлаган денгиз шатакчи кемасининг моделини кўрасиз. Владимир ҳозир Совет Армияси сафларида хизмат қилмоқда.

Ойлик программасида Совет Армияси ва Флотининг ветеранлари билан, Қуролли Кучларнинг жангчилари билан учрашувлар, оммавий ҳарбий ватанпарварлик тадбирлари, кинофестиваллар, виставкалар, ҳарбийлаштирилган юриш ва эстафеталар бор. Спортнинг ҳарбий техник турлари бўйича мусобақалар плани кенг. Унда картинг ва мотокросс, ўқ узиш, радиограммаларни тез юбориш ва қабул қилиш турнирлари, Армияга чақирилиш ёшига етмаган ва чақириладиган ёшларнинг мусобақалари бор.

Автомобилчилар «спорт саҳифасини» биринчи бўлиб очдилар: Тошкент областининг йўлларидан авторалли трассаси ўтди.

(ЎзТАГ).

Бу йил қиш анча ғайри табиий келди. Совуқ ҳали исканжасига олганича йўқ. Шунинг учун ҳам футбол ишқибозларининг қалби қандайдир бир орзиқиш билан тепмоқда. Мамлакат биринчилигининг бошланишига ҳали икки ой муддат бор. Унга қадар бир қанча қизиқарли учрашувлар бўлади.

Фарғонада турнир бошланди. Унда Тошкентнинг «Пахтакор», Чехословакия футболининг олий лигасида қатнашаётган команда, Душанбенинг «Помир», Павлодарнинг «Трактор»; ва майдон эгалари — Фарғонанинг «Нефтяник» командалари иштирок этади. Ҳозир мухлисларнинг бутун диққат-эътибори «Пахтакор» командасига қаратилган. Тошкентликлар ўтган мавсумда яхши қатнаша олмадилар. Тўғри, улар ўтган йили ўзларига берилган имтиёздан фойдаланмадилар. Ўн олтинчи ўринни эгаллаб, олий лигада қолишди. Мухлислар команда ўйинчиларидан кўп нарса кутишган эди. Команда устозлари, ўйинчилари ҳам яхши учрашувлар билан мухлисларни хурсанд қилиш ниятида эдилар. Аммо ўз ўйин усулларини топиш йўлидаги объектив қийинчиликлар бунга имкон бермади.

Шунга қарамасдан, мавсумнинг охирида коллектив яхши ўйин кўрсатишга ҳаракат қилди. Қатор ёрқин ғалаба, шу жумладан, сафарда ҳам ғалабага эришилди. Команда устозлари республикамиздаги энг яхши футболчиларни танлаб олишни давом эттиришди. Уларнинг кўплари «Пахтакор»нинг составида майдонга тушиб, дастлабки синовдан ўтишди. Айрим учрашувларда чиройли ўйин кўрсатиб, устозларни ҳам, мухлисларни ҳам хушнуд этдилар.

Тўғрисини айтганда, командани яхши ўйинчилар билан таъминлаш масаласи ҳозиргача ҳал қилингани йўқ. Ҳамшаҳарларимиз бу мавсумни ҳам ана шундай муаммо билан бошлашмоқда. Бу йил команда ўзига берилган имтиёздан сўнгги марта фойдаланади. Агар тренер ва команда ўйинчиларининг хатти-ҳаракатларига назар ташлагудек бўлсангиз, улар бу йил кам деганда кучли ўнликдан жой олишни мақсад қилиб қўйганликларининг гувоҳи бўласиз.

Мухлисларни биринчи навбатда «Пахтакор»нинг составида юз берган ўзгаришлар қизиқтиради. Бу ҳақда команда тренерларидан бири, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган тренер Яков Аронович Аранович шундай дейди:

— Команда мавсумга тайёргарлик машқларини деярли ўтган йилги составда бошлади. Ҳозир машғулотларда 30 киши қатнашмоқда. Уларнинг орасида таклиф қилинган футболчилар ҳам бор. Жумладан, Фрунзенинг «Олға» командасидан дарвозабон Караваев, Нукуснинг «Амударё» командасидан Бўронов. Львовнинг «Карпати» командасидан Гунько, Махачқалъадан Нурмуҳамедовлар бор. А. Соловьев, Москванинг «Торпедо», М. Мачаидзе эса Москванинг «Спартак» командасига кетди. Манучар бу командада укаси

«ПАХТАКОР» МАВСУМГА ШАЙЛАНМОҚДА

Гоча билан бирга майдонга чиқади.

Ўтган мавсумнинг охирида командамиз составида бир қанча талантли ёшлар пайдо бўлган эди. К. Новиков, И. Поваляев, С. Ковшов, М. Кабаев, Н. Нурмуҳамедов, В. Постновларни ана шундай келажаги порлоқ ёшлар қаторига қўшиш мумкин. Энг аҳамиятлиси шундаки, улар футбол сирларини Ўзбекистондаги командаларда ўрганишган. Назаримда, ўтган йили олий лигада қатнашиш улар учун маҳоратни чарҳлаш вазифасини ўтади. Уларнинг бу йил асосий составда муваффақиятли қатнашиши турган гап.

«Пахтакор»нинг дублёрлар состави ўтган йили фахрли олтинчи ўринни эгаллади. Шунинг учун ҳам команданинг энг яхши педагогларидан бири Я. Аранович ёшларга катта умид билан қарамоқда.

«Пахтакор» командасининг капитани Н. Нортожиев бу йил иккинчи марта олий лигада иштирок этади. Қисқа вақт давомида у команданинг энг етакчи ўйинчиларидан бирига айланди. Низом ўтган йилги мавсумни жуда яхши бошлаганлиги ҳали хотирамиздан кўтарилгани йўқ. У мамлакат чемпионатидаги биринчи тўпни дарвозага киритди. Орадан кўп ўтмасдан, рақиб дарвозаларини яна беш марта аниқ нишонга олди. Ана шундан кейин мерганлиги иш бермай қолди. Бу ҳақда Низомнинг ўзи қандай фикрда. У бу йилги мавсумда ҳужумчиларга тез-тез ёрдам бериб турадими?

— Ўтган мавсумда ярим ҳимояда ўйнадим. Дастлаб бу вазифани яхши бажара бошладим. Лекин кўп ўтмасдан, ҳимоячиларимизнинг оғир жароҳат олганликлари туфайли ҳаёлимга мудофаани мустаҳкамлашга ёрдам бериш керак деган фикр келиб қолди. Шунинг учун ҳам олдинги маррада ҳаракат қилиш имкониятидан маҳрум бўлдим. Бу йилги мавсумда кам деганда беш марта рақиб дарвозасини мўлжалга оламан, деган ниятдаман.

Бу қатъий фикр. Ана шундай қатъий фикр бошқа ўйинчиларга ҳам ибрат бўлиши керак. Низом ўз ибрати билан бошқаларни ҳам чиройли ўйин кўрсатишга ундамоқда. Энди командадаги бошқа ўйинчиларнинг бу ҳақдаги фикрларини билайлик.

А. Яновский: «Ҳозир командамизда тўрт дарвозабон бор. Уларнинг орасида С. Страшненко ва мен анча тажрибали ҳисобланамиз. Икки дарвозабонимиз ҳали ёш. Тренерлар махсус программа асосида машқ ўтказишмоқда. Биз бир-биримизга ёрдамлашмоқдамиз. Тажрибамизни ёшларга ўргатишга ҳаракат қиляпмиз. Ишонтириб айтамизки, командани оғир аҳволга тушириб қўймаймиз».

«Пахтакор» командасининг комсорги Т. Шоймардонов: «Биз бу йилги мавсумда иложи борича яхши ўйин кўрсатиш ва кучли ўнликдан жой олишга аҳд қилдик. Февраль ойида мамлакат кубоги ўйинлари бошланади. Биз ўзимиз қатнашаётган зонада биринчи ўринни эгаллаш ва нимчорак финалда қатнашиб, мухлисларни хушнуд этишга қарор қилдик».

Душанбеда бўладиган ўйинларда тошкентликлар билан бир қаторда «Помир», Ростов-Дон шаҳрининг Армия спорт клуби, Павлодарнинг «Трактор», Жиззахнинг «Бўстон» ва Самарқанднинг «Динамо» командалари ҳам иштирок этадилар. Пахтакорчиларнинг ўз олдиларига қўйган мақсадларини реал вазифа деб ўйлаш мумкин. Чунки команда кўп йиллик тажрибага эга.

Мамлакатимизда машҳур бўлган фуболчилардан бири А. Якубик «Пахтакор»нинг составида ўтган йили иккинчи давра учрашувларида пайдо бўлди. У тажрибали ўйинчи сифатида дарҳол командада ўз ўрнини топди. Ҳимояда ҳам, ҳужумда ҳам ўз ибрати билан ёшларни ҳужумкорликка чорлай бошлади. Мавсум охирига қадар рақибларнинг дарвозасига саккиз марта тўп киритди.

А. Якубик: «Футболда дарвозани нишонга олиш энг муҳим вазифа ҳисобланади. Дарвозага киритилган тўп ҳар қандай мухлиснинг қалбига қувонч бағишлайди. Учрашув натижаси ҳам кўп жиҳатдан дарвозаларга киритилган тўпларга боғлиқ бўлади. Назаримда биз ўтган йилги мавсумни бирмунча яхши якунладик. Ўйинчиларнинг бир-бири билан ҳамкорлиги синовдан ўтказилди. Чиройли киритилган тўплар билан томошабинларни хушнуд этдик. Ана шу ҳужумкорликни бу йил ҳам давом эттириш ниятидамиз. Командадаги ҳар бир ўйинчи дарвозани нишонга олишни мақсад қилиб қўйган. Биз ҳужумчилар учун бу биринчи даражали вазифа ҳисобланади».

Командада тез ҳаракати билан рақиб ўйинчиларни эсанкиратиб қўядиган ва мухлисларни хушнуд этадиган ўйинчилардан бири Зураб Церетелидир. У 1979 йилнинг август ойида, яъни «Пахтакор» учун энг қийин дақиқаларда командага ўтишни ихтиёр қилган эди.

— Ўтган йили дарвозага тўрт марта тўп киритдим. Бу ниҳоятда оз. Бу йил натижани кескин яхшилаш ва мухлисларни хушнуд этиш ниятидаман. «Пахтакор» ҳақида тўхталганда шуни айтишим кераки, уни мен жуда севаман. У менинг ҳақиқий командам бўлиб қолади.

Шундай қилиб суҳбатимизда «Пахтакор»нинг етакчи ўйинчилари ва тренерларидан бири иштирок эди. Суҳбат чоғида команда мавсумга жиддий тайёргарлик кўраётганлигининг гувоҳи бўлдик. У биринчиликда яхши қатнашиш ва томошабинларни хушнуд этишни олдиларига мақсад қилиб қўйишган. Бу борада ҳамшаҳарларимизга омад тилаймиз.

М. ЗАЛЬЦБЕРГ.

• Ҳаракат хавфсизлиги учун

ДИҚҚАТ, ЙЎЛ!

Республикамиз пойтахтида «Диққат, йўл!» Бутуниттифоқ рейди ўтмоқда. У 28 февралгача давом этади. Бундай рейд шаҳримизда биринчи бор ўтказилмоқда, бундан олдин ўтказилган ҳамма оммавий тадбирлар каби, унинг асосий мақсади — йўлларда ҳаракат хавфсизлигини янада оширишдан иборатдир.

Рейднинг ўз олдига қўйган вазифалари орасида йўлларда машиналар қатновини яхшилаш, светофор хўжаликларини тартибга келтириш, шаҳар автомобиль магистралларида йўл ҳаракатини бир мунча аниқ ташкил этиш каби тадбирлар бор.

Йўл — бу, аввало шофёрлар иш олиб борадиган жойлардир. Йўл ҳаракат хавфсизлиги, рулни бошқарган киши меҳнатининг самараси йўлнинг соз ёки носозлигига боғлиқдир. Хўжаликнинг бирон-бир соҳаси йўкки, у йўл билан боғланмаган бўлсин. Хом ашё ва тайёр маҳсулотларни ташиш, йўловчиларни манзилларига элтиш ва бошқа кўпгина ишларни амалга оширишни йўлсиз тасаввур қилиб бўлмайди. Ҳаракат тезлиги ва самарадорлиги йўлнинг сифатига боғлиқдир. Мамлакатимизда миллионлаб километр замонавий равон йўллар бир-бирига туташиб кетган. Биргина Тошкент шаҳрининг ўзида йўлларнинг умумий узунлиги икки ярим минг километрдан ортиб кетган. Лекин йўлларимиз ҳаракат хавфсизлиги талабларига ҳамма вақт ҳам жавоб бера оладими? Бу саволни «Диққат, йўл!» рейди ўтказилаётган кунларда ҳал этишга тўғри келади.

Пойтахт давлат автомобиль инспекцияси бошқармасининг ходимлари томонидан шаҳримиздаги йўллар синчиклаб текшириб чиқилди. Текширувда шу нарса аниқландики, ер ости инженерлик коммуникациялари ўтказиш қоидалари қўпол равишда бузилаётганлиги сабабли шаҳардаги кўпгина кўчалар авария ҳолига келиб қолган. Масалан, Касаба союзларининг 50 йиллиги кўчасида 6-трестнинг 33-бошқармаси қурувчилари ер ости ишларини олиб бордилар. Бу жойда йўл белгилари ўрнатилмаган, атроф ўралмаган, сигнал чироқлари йўқ... Бунинг натижасида автомобиллар у ёқда турсин, пиёдалар ҳам бу кўчадан ўта олмайдиган бўлиб қолдилар. Давлат автоинспекцияси ходимларининг бу ҳақда эслатишларига трест бош инженери ўртоқ Неъматов шундай жавоб қилди: «Биринчи кварталда, албатта ҳаммасини ўрнатамиз». Шундан буён кўча бузилганлигича турибди.

Бизда ҳамма ишлар ўз ўрнида бажарилиши керак. Ҳамма нарсанинг тегишли ташкилотлари бор. Улар — ободонлаштириш шаҳар ва район бошқармалари, ЖЭКлар ва уй бошқармаларидан иборат. Ҳар бир метр ер, пиёдалар қатнайдиган ҳар бир тротуар ҳисобда. Булар ҳақида масъул кишилар ғамхўрлик қилишлари керак. Амалда ҳам шундай бўлиши керак. Лекин, йўлнинг хўжайинлари кўпу, аҳволи эса яхши эмаслиги кишини ташвишлантиради.

«Прямая» («Тўғри») кўчасида худди шундай манзарани кўриш мумкин. «Водоканал» трестининг қурилиш-ремонт бошқармаси ишчилари бу кўча ўз номига номувофиқ бўлишлиги учун қўлларидан келган «куч-ғайрат»ларини аямадилар. Хандақ қазилиб, водопровод қувурлари ётқизилгандан кейин, чуқурлар кўмилиб, асфальт ётқизилмади. Ваҳоланки, ишларни олиб бориш учун берилган ордер муддати аллақачон тугаган, қурувчилар эса кўчанинг қатнов қисмини тартибга келтирмайдилар. Давлат автоинспекцияси ходимлари «Чоштепа» кўчасида ҳам худди шундай фактга дуч келдилар. «Газмонтаж» монтаж бошқармасининг ишчилари бу кўчани қараб бўлмайдиган ҳолга келтириб қўйишган. Бу ерда ҳам йўл ҳаракати хавфсизлиги белгилари йўқ, шунинг учун ҳам автомобиллар катта кўча қолиб, тротуардан юриб кетишмоқда. Бу кўчаларда олиб борилган ишлар юзасидан масъул кишилар — «Водоканал» трестининг бош инженери Б. У. Назаров ва «Газмонтаж» бошқармаси бошлиғи Т. Т. Головлевга 30 сўмдан жарима солинди. Кейинчалик маълум бўлишича, бу икки раҳбарга пул жаримаси тўлаш одат бўлиб қолган экан. Шунга қарамай, улар бундан ўзларига тегишлича хулоса чиқариб олишмаган.

Бундай фактлар тўғрисида кўп бор сўз юритилди ва ёзилди. Қоида бузувчилар турли мажлислар ва кенгашларда муҳокама этилдилар. Шунга қарамай, ер ости инженерлик коммуникациялари ўтказиш қоидаларини бузишга ҳамон барҳам берилганича йўқ. Бизнингча, Тошкент кўчаларини бузишда айбдор бўлган шахслардан янада қаттиқроқ талаб қилиш вақти етиб келди. «Диққат, йўл!» Бутуниттифоқ рейдининг асосий вазифаси ҳам ана шундан иборатдир. Рейдни ўтказишда фақат пойтахт Давлат автоинспекцияси бошқармаси ходимларигина эмас, балки Тошкентдаги йўллар ва кўчаларни ободонлаштириш ҳамда уларни янада чиройли қилиш зиммасига юклатилган хизматчи ходимлар ҳам ниҳоятда актив қатнашишлари керак.

У. АЗИМОВ,

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети ички ишлар Бошқармаси Давлат авоинспекцияси бошқармасининг агитация ва пропаганда бўлими бошлиғи, милиция капитани.

О. КОЛЬЦОВ,

бўлим инспектори, милиция лейтенанти.

«Ўқи ўғлим, йўлинг нурли бўлади».

И. Шоиноғомов фотоэтюди.

• Биласизми?

ЁШ КИТОХОНЛАР УЧУН

Яқинда Будапештда болалар ва ўсмирлар адабиёти маркази очилди. Бу янги бинога лектория, тасвирий санъат галереяси ва яқинда ўзининг 30 йиллигини нишонлаган болалар ва ўсмирлар учун китоб чоп этадиган «Мора» нашриёт жойлашган.

Венгрия Халқ Республикасида чоп этилаётган китобларнинг бешдан бир қисми болалар адабиётидир. «Мора» эса ёшлар учун босиб чиқариладиган китоблар тиражи бўйича Ўқув-педагогика нашриётидан кейин иккинчи ўринни эгаллайди. Агар бундан 30 йил муқаддам «Мора» йил давомида 3,5 миллион нусхадаги 160 китобни нашр этган бўлса, эндиликда у ўрта ҳисобда ҳар куни битта китобни босмадан чиқармоқда. Ўтган йили «Мора» Венгрия болалари учун умумий тиражи бўйича 17 миллион нусхадаги 360 китобни босмадан чиқарди. Ҳар йили Венгрияда декабрь ойида ўтказиладиган болалар китоби ҳафталиги кунига бағишлаб бу ерда 30 дан ортиқ янги китоблар нашр этилди.

Ёш китобхонларда айниқса, серияли адабиётлар катта қизиқиш уйғотмоқда. Масалан, нашриёт «Менинг кутубхонам» номли 50 томли китобни босмадан чиқара бошлади. Бу серияга венгер ва чет эл адабиётининг болалар учун мўлжалланган энг яхши асарлари киритилган. Шунингдек, 12 томли жаҳон халқлари эртаклари ҳамда «Дунё ва инсон» туркумидаги болалар энциклопедияси ҳам кенг шуҳрат қозонмоқда. Ҳар йили Венгрия Халқ Республикасида болалар учун 70—80 китоб нашр этилмоқда. Совет Иттифоқи, Чехословакия, Румимия ва бошқа мамлакатлар нашриётларининг ҳамкорлигида 30—40 тага яқин таржима китоблари чоп этилмоқда.

БАДИИЙ ХАЗИНА

Халқ ижодиёти — чинакам бадиий хазина ҳисобланади. Ундан ҳозирги замон композиторлари ва рассомлари шоир ва қўшиқчилар ҳамиша ўрганиб, илҳомланиб келганлар.

Болгариядаги музикашунослик институтида ёзиб олинган 250 минг нусхадаги халқ қўшиқлари ва оҳанглари, суратга олинган 6 мингга яқин халқ ўйинлари ва маросимлари авайлаб сақланади. Кўп сонли профессионаллар ва ҳаваскорлик коллективлари, якка қўшиқчилар, миллий ижодиёт бойлигини кенг пропаганда қилишга актив иштирок этишмоқда. Республикада болалар халқ ансамбли ва «болгар музикаси» жамияти ҳамда махсус халқ қўшиқлари ва миллий чолғу асбоблари билим юрти мавжуддир. Ҳар йили ўтказиладиган Родопск фестивали, Копривштицада ўтадиган ижодиёт кўриги, Бургасда бўладиган фольклор фестиваллари ҳақиқий равишда умумхалқ байрамига айланиб қолмоқда.

(Газетанинг навбатдаги сони 30 январда чиқади).

Редактор
С. М. ҚАРОМАТОВ.

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 29/I да **Кузнинг биринчи куни**, 30/I да **Нодирабегим.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 29/I да **Тўйдан олдин томоша**, 30/I да **Тошкентнинг нозанин маликаси.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **янги программа, Латвия ССР халқ артисти Степан Денисов раҳбарлигидаги «БЕНГАЛ ЙЎЛБАРСЛАРИ» аттракционининг гастроллари** (19.30).

КИНО

28 ЯНВАРДА

«ЖАСУР ГУСАРЛАР ЭСКАДРОНИ» — **Чайка** (18; 21.00 телефон 77-06-20). **Санъат саройи** (катта зал, 16, 19.00 телефон 44-39-51), **Москва** (17, 20.00, телефон 33-05-01), **Восток** (17.30, 20.30, телефон 91-14-61).

«ПЕТРОВКА КЎЧАСИ, 38-УЙ», «ОГАРЁВ КЎЧАСИ, 6-УЙ» — **Нукус** (17.15, 20.30), **Санъат саройи** (кичик зал, 17, 20.00).

«КЕЧИККАН УЧРАШУВЛАР» — **Дружба** (16, 18, 20.00, телефон 66-15-75), **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (16, 18, 20, 21.30, телефон 78-47-25), **Фестиваль** (13, 15, 17, 19, 21.00, телефон 32-78-04).

«МАХСУС ТОПШИРИҚ ОЛГАН ПОЕЗД» — **Қозоғистон** (15, 17, 19, 21.00).

29 ЯНВАРДА

«ЖАСУР ГУСАРЛАР ЭСКАДРОНИ» — **Чайка** (11, 14.30, 18, 21.00, телефон 77-06-20), **Санъат саройи** (катта зал, 12.45, 16, 19.00, телефон 44-39-51), **Москва** (11, 14, 17, 20.00, телефон 33-05-01). **Восток** (11, 14.30, 17.30, 20.30, телефон 91-14-61).

«ПЕТРОВКА КЎЧАСИ, 38-УЙ», «ОГАРЁВ КЎЧАСИ, 6-УЙ» — **Нукус** (11, 14, 17.15, 20.30), **К. Ёрматов номли** (11, 12, 15, 17, 18, 20.45, телефон 24-22-66), **Санъат саройи** (кичик зал, 12, 15, 18.00), **Кўкча** (11, 14, 17, 20.00, телефон 46-23-16).

«КЕЧИККАН УЧРАШУВЛАР» — **Дружба** (12, 14, 16, 18, 20.00, телефон 66-15-75).

«ФАВҚУЛОДДА ТОПШИРИҚ ОЛГАН ПОЕЗД» — **Қозоғистон** (11, 13, 15, 17, 19, 21.00), **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (12, 14, 16, 18, 20, 21.30).

«САҲРОНИНГ ОҚ ҚУЁШИ» — **Қозоғистон** (жуфт соатларда), **Фестиваль** (тоқ соатларда) **Тинч.**

«ВАТАНИМ РУҲИ» — **Искра** 16, 18, 19.45, телефон 33-11-76).

«СОЛДАТ ОТАСИ» — **Мир** (тоқ соатларда).

«БУЗИЛГАН СОКИНЛИК» — **Тинчлик** (12, 14, 16, 18, 20, 21.30).

«УЗСПОРТТОРГ»нинг хўжалик ҳисобидаги
1-«ДИНАМО» МАГАЗИНИ
(У. Юсупов кўчаси, 2-уй)
28—31 ЯНВАРЬ КУНЛАРИ
ТОШКЕНТ СПОРТ ТОВАРЛАРИ ФАБРИКАСИДА ИШЛАБ ЧИҚАРИЛГАН СПОРТ ТОВАРЛАРИНИНГ
САВДО-КЎРГАЗМАСИ ЎТКАЗИЛАДИ
«УЗСПОРТТОРГ»нинг хўжалик ҳисобидаги 1-МАГАЗИНИ.
«УЗТОРГРЕКЛАМА» телепрессагентлиги.

Ўзбекистон Давлат филармонияси
СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
28, 29 январь соат 19,00 да
«ЛИРИК ХОНАНДАЛАР ВА РАҚҚОСАЛАР ДАВРАСИ»
ҚАТНАШАДИЛАР:
М. Қориёқубов номидаги Ўзбек Давлат филармониясининг
«ГЎЗАЛ» АНСАМБЛИ
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, Қорақалпоғистон АССР халқ артисти
Гулшод ОТАБОЕВА
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати
Қизлархон ДЎСТМУҲАМЕДОВА
СОЛИСТЛАР: **Фахриддин Умаров, Ҳожиакбар Ҳамидов, Таваккалхон Турсунова, Тоштемир Тоҳиров, Абдуқодир Юсупов, Ҳасан Каримов, Гулнора Аъзамова, Феруза Солиҳова.**
Сатира, юмор ва интермедиялар ижрочиси
Абдуфаттоҳ САИДОВ.
Оригинал жанр ижрочиси
Саттор ИСЛОМОВ
ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ
Программани ОЙДИН ТОҲИРОВА олиб боради.
«ГЎЗАЛ» ансамблининг бадиий раҳбари — композитор СУЛТОН АНВАРОВ.
Музика раҳбари — ТУЙҒУН ОТАБОЕВ.
Билетлар сотилмоқда.

ТАШКИЛОТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!
ТОШКЕНТ ТРАМВАЙ-ТРОЛЛЕЙБУС БОШҚАРМАСИ БИНОСИДА
(Полторацкий кўчаси, 12-уй, телефон 33-52-02)
ТРАМВАЙ-ТРОЛЛЕЙБУС АБОНЕМЕНТЛАРИ ҲАМДА ТРАМВАЙ-ТРОЛЛЕЙБУСЛАРДА ЮРИШ УЧУН ҲАР ХИЛ КАРТОЧКАЛАРНИ ТАРҚАТАДИГАН
МАРКАЗИЙ КАССА ИШЛАМОҚДА
Абонементлар, карточкалар давлат банки штампи қўйилган тўлов қоғозининг копияси, олувчи номига берилган ишонч қоғози ва паспорт бўлган тақдирдагина берилади.
ШУНИНГДЕК, АБОНЕМЕНТЛАР НАҚД ПУЛГА (10 сўмлик) ҲАМ СОТИЛАДИ ВА КВИТАНЦИЯ БЕРИЛАДИ.
БИЗНИНГ ҲИСОБ СЧЕТИМИЗ 250850. ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ ДАВЛАТ БАНКИНИНГ ЛЕНИН РАЙОН БЎЛИМИДА ЖОЙЛАШГАН.
Касса соат 9.00 дан 17.00 гача ишлайди, танаффус соат

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети
Тошкент тажриба-механика экскаватор-ремонт заводи базасида қайта ташкил этилган
199-ШАҲАР КЕЧКИ-СМЕНАЛИ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
Токарлик ихтисоси бўйича
КУНДУЗГИ ГРУППАЛАРГА
1980—81 ўқув йили учун
ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ
Ўқиш муддати заводнинг иш жойида — 10 ой.
Ўқувчилар ишлаб чиқариш учун зарур бўлган махсус технология, материалшунослик, экономика ва бошқа ихтисос предметларидан таълим оладилар.
Билим юртига 16 ва ундан катта ёшдаги, 8—10 синф ҳажмида маълумотли Тошкент шаҳрида пропискада турувчи, шунингдек саноат корхоналарида (билим юртига яқин ерда жойлашган) ишлаётган йигит-қизлар қабул қилинади.
Ўқувчилар ўқиш даврида ойига 80—100 сўм ҳажмида (Совет Армияси сафларидан қайтганлар эса — 100 сўм) **стипендия оладилар.**
Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатлар зарур: ўрта маълумоти тўғрисидаги аттестат ёки маълумоти ҳақидаги гувоҳнома (асл нусхаси), яшаш жойидан справка, 6 та фотосурат (4х6 см.), автобиография, паспорт ёки туғилганлиги ҳақидаги гувоҳнома, директор номига форма бўйича ариза.
Машғулотлар группалар комплектлангандан сўнг бошланади.
Қуйидаги адресга мурожаат қилинг: Тошкент шаҳар, Уста Ширин кўчаси, 120-уй (қабул вақти — 9.00 дан 17.00 гача). Телефонлар: 48-23-66, 48-26-02. 14, 43, 56-автобуслар.

«ТАШКНИГА» шаҳар китоб савдосининг
ОБУНА НАШРЛАРИ МАГАЗИНИ
(Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номли проспект, 7-уй)
ОБУНА НАШРЛАРИГА
ОБУНА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ
К. ПАУСТОВСКИЙ. Танланган асарлар 7 томлик. Бай пули — 2 сўм.
В. КАВЕРИН. Танланган асарлар, 6 томлик. Бай пули — 1 сўм.
ЖАҲОН ХАЛҚЛАРИ МИФЛАРИ. 2 томлик. Бай пули — 7 сўм.
Ютуқли ўйинда иштирок этишни хоҳловчилар 31 январь соат 10 дан 18.00 гача олдиндан рўйхатга олинадилар.
Ютуқ ўйин 1 февраль соат 10.00 да бошланади.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

23 ЯНВАРЬ — ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.00 «Рус тили». 18.30 «Горичилар, қаердасиз!». 19.00 «Тўс-тўполон». Мультфильм. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Киномошабин ҳамроҳи». 20.00 Балет артистларининг концерти. 20.30 «Қўриқ». Кўп серияли телевизион ҳужжатли фильм премьераси. Ўртоқ Л. И. Брежнев китоби асосида. 1-серия. 21.30 «Время». 22.05 Спорт программаси. «Неделя» ҳафталигининг соврини учун. Футбол бўйича Халқаро турнир. Финал. МАСК футбол-енгил атлетика манежидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (22.45) — «Дунё воқеалари». 23.45 Хоккей бўйича СССР чемпионати. МАСК — «Динамо» (Рига). 2- ва 3-даврлар. В. И. Ленин номли Марказий стадионнинг Спорт саройидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (00.20) — Велоспорт бўйича СССР чемпионати. Трек. «Крилатское» Олимпиада трекидан олиб кўрсатилади.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

17.45 Кўрсатувлар программаси. 17.50 «Қизиқарли учрашувлар». Ёш мухбирларнинг генерал-лейтенант Ф. Х. Норхўжаев билан учрашуви. 18.40 КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXVI съездига лойиҳаси — умумхалқ муҳокамасида. 19.00 «Ахборот» (рус.). 19.15 «Қишлоқ ҳаёти». «Узгипросельхоз» институтининг янги лойиҳалари ҳақида (рус.). 19.30 «Қўшиғим сенга». Лирик-концерт. 20.10 «Ахборот». 20.30 Москва. «Қўриқ». Кўп серияли телевизион ҳужжатли фильм премьераси. Ўртоқ Л. И. Брежнев китоби асосида. 1-серия. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Маҳаллий ўғитлар — ҳосилнинг асоси». Қишлоқ хўжалик ходимлари учун кўрсатув. 22.30 «Театр учрашувлари». 23.40 Бугун оламда нима гап?». Халқаро аҳвол кундалиги. 23.55 Кўрсатувлар программаси.

29 ЯНВАРЬ — ПАЙШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.30 «Миллионлар ленинча университети». «Инсон маданиятини шакллантиришда оиланинг роли». Кўрсатувда фалсафа фанлари доктори А. Г. Харчев иштирок этади. Кўрсатувни фалсафа фанлари кандидати, КПСС Марказий Комитети пропаганда бўлимининг консультанти В. Ф. Правоторов олиб боради. 19.00 «Қувноқ нотачалар». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Время» программасининг почтаси. 20.05 С. Прокофьев, А. Хачатурян, Н. Раков вальсларини Кинематография давлат симфоник оркестри ижро этади. 20.35 «Қўриқ». Кўп серияли телевизион ҳужжатли фильм премьераси. Ўртоқ Л. И. Брежнев китоби асосида. 2-серия. 21.30 «Время». 22.05 Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (М) — «Крылья Советов». В. И. Ленин номли Марказий стадионнинг Спорт саройидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (22.20) — «Дунё воқеалари».

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Дилли-Далли Муркин паркда». Қўғирчоқ фильм. 18.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Сени улуғлайман, монолит партиям». Шеърий композиция. 18.45 «Ўзбекистон нашриётлари — КПСС XXVI съездига». «Фотографияларга кўчган ноёб дақиқалар». 19.00 «Ахборот» (рус.). 19.15 «Қўшиқ айтган етар муродга». М. Самандарова ва Э. Ортиқов ижросида конкурс программаси. 3-кўрсатув (такрорий). 20.10 «Ахборот». 20.35 Москва. «Қўриқ». Кўп серияли телевизион ҳужжатли фильм премьераси. Ўртоқ Л. И. Брежнев китоби асосида. 2-серия. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Турмуш ва маданият». 22.25 «Салют, Мария». Бадиий фильм. 1-серия. 23.30 Кўрсатувлар программаси.

II

20.00 Кўрсатувлар программаси. 20.05 Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. «СССРда давлат ҳокимияти ва бошқарув органлари». 20.35 Янгиликлар. 20.55 Биология. «Генетикадан масалалар ечиш». 21.25 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Химия. 22.25 «Қизлар». Телеспектакль (рус.).

Тошкент Давлат университети ректорати, партия ва маҳаллий комитетлари хўжалик бўлимининг бошлиғи М. А. Муталовга отаси **Абдулла МУТАЛОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

4 бет ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ»), — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент — ГСП, Ленин кўчаси, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02, бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат — 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-83, совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95 спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-55-32; хатлар — 33-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

28 ЯНВАРЬ, 1981 й. Р—06030. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. В—2034. 5